

సుందర కాండ- పదము.

మృ. పూడి పెద్ది బుచ్చన్న వంతులుగారిచే రచింపబడి

ఈ గ్రంథస్వారింత్వమును పొంద

మృ. లెంగర్ల వేంకటకామయ్యగారు

అగ్రహారపు సత్కనారాయణగారిచే

స్వకీయ

అవంత బాం. సగవ్యతీ ముద్రాక్షగణాలయంను

ముద్రించి ప్రింట్ చేయించి.

విశాఖపట్టణము.

Copy right Registered 1921.

చూచినచో తక్కువగా ఉన్నది. అందుచేత అన్ని వస్తువుల యీ విధముగా మూలభూమిని గుర్తించుట అవసరము. అందుచేత అన్ని వస్తువుల యీ విధముగా మూలభూమిని గుర్తించుట అవసరము. అందుచేత అన్ని వస్తువుల యీ విధముగా మూలభూమిని గుర్తించుట అవసరము.

- 1 సం॥రం నెలవారీ ఫలములు రు 5-0-0.
- 1 సం॥రం వార ఫలములు... 10-0-0.
- 3 సం॥రం నెలవారీ ఫలములు 10-0-0.
- 3 సం॥రం వార ఫలములు 20-0-0.
- జాతికుచి అయ్యిర్చయముకు 5-0-0.
- లగ్న స్వయంముకు... 5-0-0.
- యేయిరిభావనశ్చకు ... 2-0-0.
- 1 సామూ అయ్యిర్చయము పంపవలెను.

సి. పి. చ. సుబ్బారావు } శ్రీ సూర్యసిద్ధాంతాశ్రమం,
మేనేజరు. } నరసింహపల్లి, యలమంచిలి వోడు,
విశాఖపట్టణము.

శ్రీ మహాభారతము,

ఆదిపంచకము—పద్యకావ్యము.

శ్రీ మహాభారతములోని ఆదిపంచకము సిద్ధమైనది 911 పుటల గ్రంథము. ముద్దులుగుల్కు అచ్చు, అందిమైన పండితులకు, పండితవర్గము, ఏపద్యమునకాపద్యము ఏర్పాటుగానుండును. తప్పులు వెదకినను వొరకవు. కొద్దిరోజులుమాత్రమే యీ ధరకు దొరుకును.

వెల రు 1—4—0 మాత్రమే.

అగ్రహారపు వెళ్ళనారాయణ, పోస్టలిటర్,

ఆనంద బాల సరస్వతీ ముద్రాశాల,

విశాఖపట్టణము.

లుక! కడునంభ్ర మొందుచును కపినిరులంత! జేజేందునీక్షించి జేవరలు
 వరును! అనురక్తి చేమిగుల నాదరముతోడ! మొక్కినచందమున ముడి
 ముతోహనుమంతు! సాదంబులకు మొక్కి భక్తితోడుతను! వినిలదండ
 లుమెడను వింతగావేయించి కనకకుండలములను కర్ణములనుంచి హర్షి
 చికపివరులు ఆంజనేయునిమెచ్చి! శ్లాఘించిరంతటను శతవిధంబులను!
 అధిక బలుడై యొప్పు ఆంజనేతనయుండు! ఆవులై యున్నట్టి యాకపులగూ
 డి! ఫలకినలయంబులను విలసితతరుగుల్! పుష్పవనములతోటి పోలవా
 రుచుండు! సింహశార్దూలములు చిత్రభల్లూకములు! ఘోరివహసర్పము
 లు సూరమైనట్టి! శరభభైరవములు మరిమత్త గజములును! చిలుకలును
 హంసలును చిత్రమైనట్టి! సాంపవక్షులును శారికంబులుమరియు! పికమ
 యూరంబులను ప్రితితోడుతను! రంగుగాశ్శంగములు నింగిముట్టుచును
 న్న! మహాగొప్పదైనట్టి మాహేంద్రవగము! లఘువులువేయుచును రా
 మచంద్రునిబంటు! యెక్కివర్వతమందు హెచ్చరికలిగి! మదగజముచంద
 మున మారుతాతనయుండు! మృగములుదోలుచు ఖగములన్నిటిని! బె
 దిరింపుచునుగొప్ప భీతివాటిల్లంగ! కేకలువేయుచును కేరుచునుమిగుల!
 వింతగానగమందు విహరించివిహరించి! అద్రిశృంగముపైని హనుమంతు
 నిలచి! అశిబలాఢ్యుండైన ఆంజనేతనయుండు! సురుచిరంబుగ వెలిగి సూ
 ర్యునింజోలి! తిడవులేలనటంచు తినబాహుబలములను! ననుకూర్చుకొ
 నిదాటి జలధియొడ్డునను! నిలచిహనుమంతుండు జలధికిరములను! మో
 డ్చి మొక్కుచునంత ముదముతోడుతను! వనచరులందరికి వందనంబులు
 జేసి! దీవెనలందుకొని ధీరుడైయుండి! శ్రీరామలక్ష్మణుల చిత్రమునశ్వా
 నించి! బలముకొలదిగబూని పట్టుదలగాను! త్వరగలంఘించుటకు తూర్పు
 ముఖముననుండి! నరిగిపాదంబులను సర్దుకొనినిలచి! దర్శమైవిలకిల్లు తన
 బాహుదండముల! నంకించివాలమును హుంకించిబెంచి! వీరత్వములుకు
 చును ధీరత్వముననుండి! లంకవైపునతాను హుంకించిజూచి! కండ్లెర్రగా
 జేసి పండ్లువటవటకొరికి! ముఖమెర్రగాజేసి మోహరింపుచును! ధరగృం
 తిబడునెట్లు గిరినుంచిహనుమంతు! గట్టిగాదాటుచును గగనవీధులకు! ఆడు
 చునుపాద! చును అతివేగమునబోవు! సమయంబులోపలను సామీప్యమం
 దు! ఉన్నతరులునుగిగులు ఊపుచేకదులాడ! గాలికినెగురుచును గగనంబు
 ప్రేక్షింపవరము చేసఖని అంపకంబులు బెట్టినుల్లివచ్చినకరణి! వేల్చితిరుగోను!

అశ్వరథముగొని అడవులలోబడియో మరెగొన్ని వడిగూలె ధరనేపైజూడ
 డ! అంబరమార్గమున అంజనేయముండు । అవలీలగానగిరి యరుగునను
 యమున! నాముద్రుడంతటను సంతోషమొందుచును! మధ్యనున్నటువం
 టి మైనాకమునను! ప్రీతితోడుతలిలిది ప్రియుడమైనాకుండ! రాక్షసులవ
 ధియింప రాదుచందుండు! వనములకే తెంచి వసియింపుచుండంగి! ధర

హనుమంతుని విశ్రమించుమని మైనాకుడుకోరుట. హను
 సుతనుగొనిపోయె ధనుజవాధుండు! ఆమెనువెడుకుటకు అంజనేయనిబంపి
 వచ్చుచున్నాడు హెచ్చుమీరంగ! అలనటపడియతడు ఆయాసపడు
 నేము! నిచ్చుపైకిలేలుచును జవముతోడుతను! నీపైనిహనుమంతు మో
 వగుచునిమిషంబు! కూర్చుండగాజేయు గురుతుతోడుతను! మైనాకుడంత
 టను మంచిదేయనిబలికి! సంద్రముమీదికిని చక్కగాజేలి! ఆకాశమంబు
 చును ఆవర్ణితంబుండ! రాక్షసమాయనుచు రాఘవులబంబు! మదిగో
 సులలపోసి హృదయంబుచేదాని! తాకినంతటదెబ్బ తగిలిగట్టగను! అగ్ని
 కణములురాలి అదిరిపడిపర్వతము! అంజనేయనితోడ నయెనీరీతి! మా
 హానుభావుండ మారుతాతనయుండ! నీకడ్డములుగలవె నిఖిలలోకముల!
 బంధుత్వధర్మమున వార్ధిననుబంపంగ! నీనహాయముకోరకు నేనువచ్చితిని!
 గావుననామీద కరుణించికూర్చుండి! ఫలములుభక్షించి యలనటలుబాసి!
 వెళ్ళుమునబలుకంగ వేడుకతోడుతను! హనుమంతుతనకరము నానియొక
 మారు! రాముశార్యముకోరకు రయముననుబోవలెను! అలనట లేటికి య
 ల్పకార్యముకు! అనుచునుహనుమంతు డంబరంబున కెగసిపరువారిపోచుం
 డ పరమమోదమున! మారుతాతనయానికి మైనాకపర్వతము! జేసినకృ
 త్యములు జూచియిందుండు! హర్షమాననుడగుచు ఆపర్వతముతోటి! ప
 ట్టములుతోసీవు తక్షణముబోయి! అవనిపైనుండుమని ఆజ్ఞలనొనగుచు

దేవేంద్రుడు సురసనుబంపుట. హను
 ను! జనుదేరియిందుండు నర్వరలోకముకు! దేవతలతోగూడి సావధానము
 గాను! అలోచనలుజేసి అంతలోపలను! దైవకార్యముకోరకు దనుజకోటు
 లతోకి! హనుమంతుడీ వేళనరుగుచున్నాడు! తగినబలులై యున్న దానవు
 లతోసతడు చాలగలఁదో లేదో సందేహమవును! అనియమరులందఱును
 హనుమంతుబలమాలను! శోధించిదెలియుటకు బోధజేసుకొని! నాగలోక
 మునను నాగులకుమార్తెన! సురసనువిలిపించి త్వరితంబుగాను! చూడు

తాతనయండు పారుచునుగభమందు । లంకమార్గముబట్టి శంకలేకుండకి
 గర్లుచునున్నాడు దానవులతోననడు । దండిగానిలకుచు ధైర్యంబుతో
 డ, చక్కగా పోట్లాడి సాగలడోలేడో । తెలుసుకొనిరహ్మనుచు బలుక
 వేగమున॥ అతిభీరండున అసురగూఢముదాల్చి । సురపరుగులనిడుచు
 చోడ్యుగాగజోయి॥ వారిధిమధ్యమున మారుతాసుశనంతి । అడ్డుకొనిని
 లశెట్టి క్షోభనచరుడ ॥ ఎచ్చటబోయెదవు ఏమిరానీకి తి భయములేకు
 న్నావు బోధిగానిన్చు । అహోముగలేసి అడ్డముగమింగెదను అంతమ
 త్తగనీకు నపురగిగుంబర ॥ అనిబలుకుచునుసగస అతిగొప్పగువావంటి
 విస్తారహను పెద్ద విరివిగలనోరు ॥ విప్పగాహమమంతు కీర్తింబుగిదిసిని
 తాంశబుగోసియు చక్కగాబలికె॥ జగతికిమాత్రెన జాగినిరాచును
 గొనిపోయిలంలలో కనుబడకుండ ॥ దాచియుంపగనన్న తరుణిను
 కులకు శ్రీరామచందుండు చెప్పిపంపించె॥ అందుకై నేనివును అతినిగ
 ముగాను బోవతెనుదయలుంది పోనిమ్మునేను॥ కాన్యంబుజేసుకొని శవశ్రీ
 ఘ్రిముగతిరుగి వచ్చినోక్కెలను పెంచుగాదీర్తు ॥ మారుతాసుశనం
 దు తీరుకానిబలుకె॥ క్షారంకొనియవును ఘోరంబుగాన॥ కినిలపు
 లుపెడి గొమ్ములుతాలంగి అట్టహాసముజేసి అతిభీరమన ॥ దశయోజ
 నంబులు తననోరుచెంచుచును నహిమనుడునుటచు మారుతాసుశని
 నోరింకొనినేగ మింగిబోవగవపుడు హతేప్పినచ్చెన అజనేయం॥ ద
 శయోజనంబులకు తనజేహముచుదెంచి యుగదురుదియెరు యోజ
 నంబులకు॥ తననోరుచెంచంగ హనువాతెడ తించి మిప్పయోజనా
 బ్దుడకునుతో॥ నలుబదియోజనాల్పాననోనినెంద యెరిగియో
 జనాల్పగుతాత్మ్యము॥ తనగోహమునుగెంచ దానంబు యెరుకె॥ మరి
 ందియోజనంబు చుచెడుగోని ॥ అపునవాతెడ తింపి శక్త్యేను
 లొగిదిగోని ॥ దెనుకొము దశయోజనంబు ॥ అపునవాతెడ తింపి
 అదినిగోపముగెంచి శతయోజనంబులను అంబులను ॥ అపునవాతెడ
 గి మారుతాసుశనండు మహాహవముదాల్చి ॥ అది వడల అగు
 ష్టమునజోలు అల్పకూపుండగుచు సురపగిచ్చిను చుచుకొని జోడ్చి॥
 ముఖములో నలనుచి మోదంబుతోడుతను ॥ వెలుపడిపైపై వింకగా
 నెడుట్కునిలువబడినవ్వుచును ఓ వెళిదియోసురసగిర పకొంట్లమైరయ
 ముఖముతోయి॥ తిరుగ వేగమువచ్చి కరమునోక్కెలను । నర పేరునంబు

నునేనుబలుకంగ! వచ్చుకోకనునీవు వల్లకాదనిబల్కి, ఆకలంచునునీవు ఆశ
నొందితివి! ఆశలిప్పుడునీకు అతివరోహితనా! నేవెళ్ళవచ్చునా తెలివోయి
వును! హనుమంతుడీరీతి ఆసురనతోబలుక! ఆశ్చర్యమునుబొంది అదివలి
కెనిటుల! పీరాపుతాయండా మారుతాతనయుండా! అతిపీటలై యున్న ఆ
సురబృందములు! చపియించులంకను వడిగనివుబోకుండ! వారునినుబట్టు
కొని వంచించురేమో! అనుచుశంకించుచును అమరులుననులించి నీలాపు
నశువలు నిండా రగాను! శోధించిరి మృదుచు బోధించివంపంగ! ఆరుదెంది
తిని నేను అంజనేయుండ! నీవంటిబలశాలి నిజముగామరిలేదు! ఎక్కడికిపా
ల్చిననా నిక్కముగనీకు || జయముకలుగునటంచు ప్రియవాక్యములుబలికి,
మూలచక్కగాబోయె సురబృందమునకు || అంతహనుమంతుండు అతిభయం
కరమైన 'కెరీ-ములదద్ద' చెలి తెచ్చిలేకుండ! మిగులఘోషించుచు గగ
నంబునంబుచును! అల్లగల్గోలమై వాద్దుకుండ! ఝాంకరించుచున్న జల
ధినిహనుమంతు! చంపచంగునెదాటి నిలిగిమార్గమున! మూర్ఖుడస్తాదిక్రివి
సొంపగాదనుదెలి! పోయినంతటిలోను వాయుప్రతిండు || జవనత్తువులకొ
లది పవనుడుచందమున! సూక్ష్మగనిలోజుంధి సొంపుగాదాటి!

శ్లో హనుమంతుడు లంకాప్రవేశించుట. **శ్లో**

లంకాప్రవేశించి లలితమయమేసి! వేలాచలంబనెడు విస్తీర్ణమైన! ప
ర్వతముపై వాల్చి పవనతనయూడవుడు! తానుగర్వించునను గట్టిగానిలువ!
హనుమంతుపాదములలనిక చేకొండ! గడగడవణుగుచు కదలిపాయెనుగా!
దానిపైనుండేగిరెరువునిన్నియుచూగి! వాటిపైనుండేటి నరసుమములన్ని! జ

శ్లో లంకాచిక్కిములను హనుమంతుడుజూచుట. **శ్లో**

ల్లులరాగా చక్కగాదే. తలు! పుష్పనిర్ణముగురువు పోల్కెగానుండ! అ
పుడుహనుమంతుండు ఆపర్వతమీనందు! చక్కగావిలసిల్లు సాలవనముల
ను! తాంబూలములును ధ్వనింబవనములను! తాలతొక్కల హింతాల
వనములను! కుబ్జశిఖరములు పటకంజవనములను! దాడిమనవంబుల
ను తాలవనములను! ఘనర సాలంబులను! స్థూరవనములను! మందారసంఘె
గమలైవనములను! వికసితకేలకీ వకుళచంపక వాగ! పున్నాగమాధవీ న
వ్వుకాజులును! కలువలుపద్మములు ఘనచకోరంబులును! హంసలునుచి
లుకలును అశిబృంహులును! కిలికిరియమైన నలిలంబుచేమిగుల! చక్కగా
భాసిల్లు నరసులన్నిటిని పోతుట్లేనెనాను! బోవకకృముగానిఘోషాంభాతా

రాది గోపురంబులును, అద్భుతయంత్రములు అతిభయంకరమైన, అత్రుం
 బులును మరియు శస్త్రబాలములు || మస్తమాంగములు సుత్రమాన్వితం
 బులును, రథములునుధ్వజములును రాల్లుచుండు || ఆలంకృతములు అం
 బరంబునదాకి || వెండికొండనుబోలి చండకే మున || కనులపండువుగానుగా
 స్పించునవియెపుడు, అందులోనుండే సురబృదములు, నాగలోకము
 నందు నాగులేచందమున | విషముతోనుతినండి వివారించుచుండో || ఆ
 రీతినేవారు హస్తములశూలములు, బట్టకొనినూచుటకు భయమువాటి
 ల్ల, ఈరీతిగాలంకతేరచూడగరాని, వీరులచేమిగుల విపరీతగతిని || అన్నివి
 ధములచేత అధికముగవిసిల్లి, గోలియర్కారము పొలుపారుచున్నట్లం
 తాపురముయొక్క పొంకమాలనీక్షించి, అధికవింతనుబొంది అంజనేయుం
 డుండెత్తరద్వారముకె తత్తరముగాఁగొని, అట్టకన్నులజూచి అంజనేసుతు
 డు || ఆశ్చర్యమునుబొంది హాచితమనిబలికి, దేవతలకైనాను పాపకల్యం

హనుమంతుడు సీతను వెదకుట.

బు || కాదనుచుహనుమంతు కడువింగినిందుచును | వానరులకిదియెటులవ
 శమగునటంచు || ఇలలోనురావణుని లోనుజూచినను, కిడుభయంకరు
 డనుచు గజగజనువణకు, గావుననేచ ని కన్నులబడికుండ, నేరీతిసీత నే నేపి
 లోను || వెదకగల్గుదునేను వెదకితేసీతో, మాట్లాడుటదియెట్లు మదిదో
 చకుండు || అనుచుహనుమంతుండు ఆలోచనలుజేసి, కడుతనమానసము గ
 ట్టిఫనుచుకొని, రక్కసులుచెలలేగి దిక్కులన్నిటియందు, పెక్కులుగూడ
 కొని వెక్కనంబుగను || దిరుగుచునువ్నారు తెంపులేకుండంగ, కన్నులజూచి
 నను నన్నుబట్టకొని, చిక్కులు పెట్టెరు రక్కసాళులుటగుల | గనుకయి
 చ్చటినుండి కదలివేగమున || అనుచుహనుమంతుండు ఆలోచలుజేసి, ఈ
 దివ్యరూపమున యిపుడు నేనుంటె, రక్కసులువీక్షించి గ్రక్కుననుజనుచేరి,
 రాక్షసేంద్రునికడకు దీక్షతోబోయి, చెప్పినతోడనే చెడ్డరిక్కనుడైన, రా
 వణుండే తెంచి రయముతోడుతయు, ఉరుబలాధ్యుడుగనుక ఊపులనుబెట్టు
 చును, ఉంచివేసినయెడల ఉచితమైనట్టి || రామునికార్యంబు రిభసమైపోవ
 నును, మాక్షరూపముదాల్చి శోధించిరాతి, సీతనువెదకుటకు చిత్తము
 నదలపోసి, అణురూపమునుదాల్చి అంజనేసుతుడు || గోపురంబులపైని గొ
 వ్వుమేడలపైని, యెక్కిజాపకి నెదిరి పెక్కుబోలులను, కాంచనప్రాకారము
 నడచి, వైడూర్య, ముకరతమాణిక్య పరకుడ్యములును, స్ఫటికస్తంభములు

ను పటుశరంబైనట్టి పచ్చలనుచెక్కిన బలుతోరణములు! ముక్కాళము
 స్థలును ముచ్చటగానుండు! బంగారుటికిలు రంగుమీరంగులికిభాసిల్లేటి
 పలలితసావర్ణ! గృహములన్నియుజోచ్చి గుఱుతుతోడుతను! యెంతవెద
 కినగాని కాంతిసీతాదేవి! కనిపించకాలేదుకన్నులకునెచట! అపుడుహను
 మంతుండు ఆశ్చర్యమున బొం! గోపురంబులుదిగుచు కోవయెంచుచును!
 జెప్పుచునందంగ వికృతిరూపముతోటి! లంకిణియను పెద్దరక్కనచ్చటను!

శ్లో హనుమంతుడు లంకిణినిజూచుట. శ్లో

కనిపించిహనుమంతు కనులతోవీక్షించి! మర్కటాధమువ్రారి మూలంక
 లోకి! యెటులనీహచ్చితివి దోభయంబునుచేర్చి రాక్షసేంద్రుండైన రావ
 ణాబహ్మ! యెలుచునున్నట్టి మేలులంకాపురము! చొరబడగరాదురా ప
 రులెవ్వరైనా! ఐనసేవెవ్వడవు అవార్తలెంచు! అమీదసహంకమణచివే
 పడను! అనుచులంకిణిబలుక ల జనీతముండు! నీపురక్కన్తివైతె నిజము
 గానెన్ను! చంపవచ్చునాని చక్కగాన స్తుతము! యీపురద్వారమునకా
 పురమునీవు! ఉడుతుకుకారణ! ఊర్జయుగినాకు! దెలుపుమనిహనుమం
 తు బలుకగానంత! లంకిణిచేర్చి చొరులబట్టి! పాంకమూర్ఖుడునే
 ను కంకలేకుండ! లంకాధిప! యెంతవనిమరునొక్క! అజ్ఞచేనిచట నేన
 న్ని కేళలను! కాపురమునేనుండి కాచుచుందునులంక! పోతుటిగనుగానిపో
 నియ్యకుండ! అనుచులంకినియిటు హనుమంతుతోబలికి! నీవెదుకిచ్చట్టి
 కి నేడువచ్చితివి! చెచ్చుననివలకంగ గొప్పబలుకైయుప్పు! అంబనీతయం
 దు అపుడిటులబలికె! వినులంకిణీ చెప్పుకువితగానీలంక! సాధములుగృహము
 లును చక్కగానుండు! వ్రాకారములున రియు ప్రభృతిచేవెలయు! గోపు
 రంబులుచిత్రీకూటంబులన్ని! మణినుంటంబులు మందారవనములును,
 పూర్తిగావిలసిల్లు పురనంపదలను! చూడ నేడుకలిగి నేడిచటకునువస్తి! అం
 తికంటెనునాకు అధిపనిలేదు! హనుమంతుడిటుబలుక అధికకోపమువచ్చి
 పెద్దకేకలువేసి పెడబొబ్బలెట్ట! హనుమంతునక్షమన హస్తంబుతోడుత
 ను! గట్టికారక్కసియు కొట్టసిగము! అంబనీతనయుండు అగ్రహముపాం
 దుచును! పిడుగునుతో లేటి పెద్దగుడ్డొకటి! పెద్దగానాముండ పెద్దకేకలువేసి
 నోరుదెరచుచుగుంఠ మేరుగినివలెన! అడిదాటనుబట్టి అంబనీతనయుండు!
 కరుణించిరక్కసినికాచిరక్షించి! చంపుటమానేసి చక్కగానిలువంగ! రక్కసి
 వీక్షించి మొక్కుకుచునుబలికె! కపివరేణ్యవినుము కరుణించినావైని! శ్చ

శ్రీ లంకానాశనమునకు కారణము లాకిరిజెల్లుట శ్రీ

శ్రీవార్త దర్శనము సా ఘోరముగఁ జూచుచున్నది మున్ను బహుశక్తవాదు మోగంబు
తోడుతినను వనచరుడొక్కఁడు జనోపురీతము || వెతుకుటకునిచ్చుటకు
వేగంబుజనుడేరి నిన్ను ముందరబట్టి తిన్నీయాపిదపఁ రావనునిసహితంబు
రాక్షసులందఱును సీరినిమిత్తము వేటునొందెదరు || అనినాడుబలుకంగ వి
నియున్నయీవాక్కు విడిచిఁ జూపిని పనుముహనుమంత || అజుడులికిన
మాట నిజముగావుననిపుఁపొనఁగొర్కె-సఫలంబు నిండుకానగును || యెందున
పుణ్యమునను పొందెద్యములను జేవచ్చు గాబోవయ్యాశ్రీరామబలా ||
అవార్తలనువినుచు అడవిలోనిమునుగలని పాకారమును లంకా చిదాటి ||
రాజమాగ్ధముబట్టి రంజుగా నొచ్చిఁ జూచుటయు నలలునండేటి ||
బంగారుసాధములు రంజునొంటలును శరణుచునుమిగుల చోద్యము
గాను || రావణునినిశితేన రంజుగోనములు పాడుచునుండేటి భలసంఘ
ములను || స్వర్గకాంతిలను చి న్నగోనములు నల్పుచునుండేటి ఖయ
లందఱును || చిక్కగావేదములు చదవుచునుగోమములు నల్పుచునుండేటి
స్వాధ్యాయవరుల || విడిచిఁ జేయ ను వేలు నొప్పునుగలిగి శక్త్యవద్రిచ్చు
చును శ్రుద్ధిగ మును || కాళ్ళు తులుగలిగి పడునర్రోపినుచును అటఁటలుబడి
రిగేటి యసురబృందముల || ముక్కారనిబలికి కుర్రచేష్టలుజేయు గీరులై
యొచ్చిటికారువాసపుల || మిగులచిక్కిములైప మొగిమలగలిగుండ || అతి
వికారముగాను అడిచాడేటి || హహగొప్పరాక్షసుల మరుగుజ్జరాక్షసుల || తి
గినసుందరులయిన దానవాంగనల || వీక్షింపుచునుమిగులవింతగాజానకి
ని || వేగముగ హనుమంతు వెతకిచూచుచును || అనొట్టగానకను ఆపివ
జనుడేరి మదగజశాలలను మరిచితిమైచ || అశ్వశాలలుమరియు నాడకూ
టంబులను || దేవాలయంబులను దివ్యసములను || జానకినిశోధించి కానక
నుహనుమంతు చింతిపుచునుమిగుల పంతంబుతోను || ఆస్థములనువిడిచి
అంతహనుమంతుండు || రావణుండుండేటి లంకద్వారముకు || నచ్చిహనుమం
తుండు హెచ్చుగా వెన్నెలలు గాయుచునుండంగ క్రమముగానంత || ద్వారంబులో
జొచ్చి ధీమతైహనుమంతు || జోవుచునుండంగ తోనలలోపలను ||
మనులుచెక్కియట్టి మంచిచక్కనిమెట్లు || వైడూర్యగోడలును ఎఱజకంబ

శ్రీ రావణుని అస్థానమంటపము హనుమంతుడుజూచుట శ్రీ

ములు || గలిగినదియర్చిన్ శనకంబుచేమిగుల || వీక్షింపుకు తిగినవేడు

కలంగ . నిర్మితబడి మందు నిర్మింపదరులైత . వేక్యలగావములు విం
శనృత్యములు జేయుచుండుటగా . చిక్కిరియైత . వస్తుజాలములన్ని
విస్తారముగను . కోభిలుచుకుమిగులు చోక్కులుగానుండు . అస్తావయింట్వ
ములంతటనుజుచ్చి . కీర్తించినదకుచును చూడకనుజానకిని . ప్రకటిగము
వచ్చి పడిపడిహనుము . కుంభకర్మముమరియు కుంభిలికుంభముధూమా
ముమొనలైత దురితరాక్షసుల . భవనంబులన్నియును జనుముల శోధించి
జనకపుత్రునినచిల గినకహనుమంతు . వెనుకకుజనుదేరి వెళ్ళుచునుండం
గి . కలిపించెకొకచోట కిదురివృద్ధి . బంగారుచెదనంబు శృంగారము
వృంగ . అందులోపలమిగుల గుదరి . నను . సువతులుగూడుకొని ముద
ముతోడుద్యంబు . పానంబుగావించి మేనుదేని మకను . ఒకభామయొక్క

శిశు పానుముగతును ముంజోవరినెలాది నీలముగ్ధుడు

తెనుకై క్షీణింపి చున్న . కలిగి నను కడున్దిద్రాలిగి . పోకము
శృంగిలు . బంగారుపడిపోయి నెక పోయెనురవక ముగులుచాపుకను
వానిని . దుచును మూకులొకము . ధర్మగోపమును తలబోసిమ
దని . కలిగిజానకిని వెదుకుల్లునిబలి . నీకల - పుచుచు ఎలకంతాన
నుంది . హరికొంతకేపటికి మదలో గూనిగి . రాముకార్యముకొరికు
యేమి కీసినను . దోషంబు పడచు దోక హనుమంతుండు . వెలదులలోవ
లను వెకెజానకిని . అచ్చటకాకను అందుమవదకం . కానబడనొక
చోట ఘనవిమోహంబు . అందపై నెక్కు చును పొందుగాచూడంగ . అ
మరాంగవలబోలు అతివలొక వెమ్మి . హనుమంతుకన్నులకు కనుపించగా
నపుడు . అద్భుతంబునుబొంది అచటనిలుచుండె . మందయానలలోను కొం
దరుమద్యంబు . పానంబులనుజీసి పరిమమోదమను . మదన కేళులునలిపి
మమతిలచేపండి . తిలకములుపాలమున నిగజుచుచుండె . కొందరికందియ
లు తొందరచేనూడె . వనితలుకొందరికి ఎలవలీలేవు . మరికొందరికితలల
విరులదందలుగలవు . మొలనూళ్ళుకొందరికి మెలతలనుబడియె . కురులుపి
డిచెదరంగ కొందరిభామనులు . మోహపరవశమునను మూర్ఛనొందంగ .
అందులోనొక మ్రోల నధిక లేదముతోడ . నిలుపుకమ్మలపై నిండువే

శిశు పానుమగతును ముంజోవరినెలాది నీలముగ్ధుడు

దుకల . దశమిడిపములు భవళికాటులతోడ . ధగ నెలుగుచును తొ
డవింపం . అట్టపగినినుబోలి వుమ్మి ముదిరంగ . అలంకారముగ్ధుడు

తీర్చితిమైతి నామృతమునకత్త్రముల సాంపుగాధరియించి పచ్చకన్నురం
 కం మోగుతలెనె || కమ్మాయత్త గుప్త మున్నెనదవ్యాది || కలిపించిన మే
 న గంధంబునది || సుందరాగమౌనెక్క పొందుతాగోరుచును ప్రప్తత
 ల్పమునై భూతేజమునవర్ణముచందమున పవళించియుండగాహను
 ముంబుడిపిప కనులత కుశును || దనుననాను కమ్మ దాపుననునుండు
 కం సోకొల్పవముగాను స్వగ్యములుసల్పి || కొంపంగోరులుపొందుగా
 హుడుచును అగ్రమృతంకముల నలరుకేలెను || కమసిద)ములపలల
 కగిలించుకొను పకవకులై యుండ వారిదగ్గరకు చప్పుగులుచేయ
 కను దగ గాహుమంతం జపదేళోఫె వి జలప యులెల్ల || మూచుచునుం
 డెగి యోగంబుగానంద || తొలకరిమెరువునలె వింట్ల మున్ || చంకో
 దగిలించి చూడుకొలనముండుజానకవిభాకరి మానములోనవి హృ
 గిమన్నం యుక్తాహమలతోడనీ నొకెనలందు పీ తిశోనాశిపివ్వు
 తనుపొనుప తు నెవ న్నచివేసుకొని తనుచుగానీక్షి వి తగ్గియొచించి
 అతిపతిసోగో యుంబుత్తడివి చందంబుమాది పాలభంబులను ||
 ధరియించితెనగులు తగదవ్యునికొప్పు మునుచునొకచక్కగా ముస్తా
 బులగుచు విడియంబు - యుచుచు నిడిక రానొనియపును సురకాంతు
 లుగగి ఎనుతల మునిపుట్టినోనీగిమ్మ బుగ్గి - డియూకీతి పుపుంపను
 న్నిని ఎడియుండునను || నేననగు కను నొక వెడగాను అనిచిత్తము
 ముంబు అంగనముండులవిమానమునిద వి కొలనులలోనునునదులలో
 పలకం ఎడిములయందు || అ గూర్ములందు అలగుచునుండటి పూల
 తోట లుండు పోకెళ్ళ ముందు అంబును కు అన్ని తాపులయందు
 కొంకలచుగిలములను నెడ నె గురియు పములలోపలను వంర్లలోప
 లను అంగంకొంకులలోను వావిళ్ళ న్ము గాలించిగాలింది గట్టికాశోధిం
 గో తెగకొకనకంకం సున్నతి || హరుమను న్నులకు నవబకకి
 చుండ || అగిచాచకంకం అ తరింబుమున || సుకాంతభేచరి గరుడ
 కాంతెయకు యు మున్నెక గామనాంగింబు || ఎందరినైనాను పొం

హనుచుండును నీతనొరకుచిహారించుట క్షణ

దుగాజూచితి నానిజూడ నైతి హానినియెందు జానకికనడదు జలని
 ధిలోబడె కను నెవకనుండ దనునాభుండు || ద్వింకెకోకాకుంబు మే
 తిరిక్కి పిలిక్కి || రు పములచుచి చావుకడడికి పచ్చనోలేకుంబు

చాటుగానొకచోట, బహువారిదాగనో భయమునందుచును, రాక్షసస్త్రి,
 లెచట దీక్షతోడుతబట్టి, చంపిభక్షి-చిరో చాటువకుగొనును॥ పరినిమ
 నమునదలచి పాగొంబులనుకాను, విడిచినకోమేను కడుదుఃఖమును॥ చా-
 నకినిగానకను నేరురాముచికడకు, ఏరిగానకుదు నేమిసేయుదును॥ సీత
 లేదనిసేను తెప్పిలేరాముండు చెటవేపాగములు విడిచిపెట్టును॥ అ-
 క్షైశోకించి అగజంకువృత్తిను మృ వార్దిగురుని వార్తలనువినుచు॥ భ-
 రగశత్రుఃస్థులును పాగొనులునలును॥ జనములావార్తలనువినినడ చె-
 దరు॥ కాకున్ధలమంత కడ లేఁగావా॥ న్నప్రహరలను శోకిమునదచ్చు॥
 అతనిసతినువయపుడు ఆమెలకడచ్చు వీగవారినిదలచి భారపుడు జచ్చు॥
 అంగకుండచిహది అడచివే ముదచ్చు॥ శుభలంకనును తెగలికడ నేరగు-
 రు॥ నురాములకులము కికికుంబురుజంప॥ నేనురామునికెను ముని
 యెటుగోదు॥ నేనుజానకిజూచి నిద్రు గావెత్తివని॥ పోయెను అంబు-
 ల కేమిచెప్పుగును॥ అనుచునానునాంశుండు అరిచనామ నొంది॥ అంగుల
 ధైర్యును కొంతదెచ్చినది॥ గట్టి శోధి చి కనుగొనుచుజానకి॥ కన-
 జానకింపినను వసము కుగోంప॥ లెచునేరుండు లెప్పలేవాంధరి॥ ప-
 డిచ చెప్పనుసేను పంకంబుగోను॥ అదికప్పిలేనను అనలగులులోచుదు॥
 మేరుముక్కలుగోసి నేనుగెడ్డలరు॥ ఎప్పరిచెడనేగ అప్పుకుండగెనును॥
 తనమానసములోని తినిగెడ్డలరు॥ పరిచిచేపటి ముడిచడచిహది॥

శ్లో హనుమంశుడు విసుగులు శ్లో

దశకంఠుచేబట్టి కిడిచిరగాను, వడ గొట్టిహరిమార్చి మార్గతిఁగెరిగకు, ప-
 కువురుబలివిచ్చి పగిదిగ వసుచి॥ శ్రీరామచంగులకు సిద్ధముగఁగినిత్రు॥
 నెర్పివపగచంబు నమనింపఁజికి॥ జానకెడ్డలనైన కానరాకుంకినను క-
 బ్రహ్మమబ్బుకొని బాధ పెట్టుదును॥ భూపుష్పిహపుమని పోరుకెట్లుచును
 దప బ్రహ్మ డభాగిమమును ఎగలగొట్టెను॥ లంకలోనుండేటి రాక్షసులు
 నందరిని, చచ్చునుబట్టుచి బలసిగల్పెదరు॥ యోగిహనుమంతు డెద-
 లోనదలపోసి ముందంనొకవసము ముదములోగాగచి॥ తిరుచీతాడేపి
 లేప్పిండ్గనదు॥ గానవచ్చునటంచు కడ దైర్యమొంది॥ సర్వలంబుగమా-
 నను నిల్పుకొనమానుచుండు॥ అచికానాధురకు కిగినిచ్చు॥ అచవాని
 పడికిని అమరాధిపతికిని, పవనుండునకుపెట్టి కాంగవుండ నకు॥ చలనోండు
 వకుమరియు చక్కగఁగఁపతికి, తమిడం నునికి చితిపసితకును॥ మిక్కి

నిజ్జన్మో మోక్షార్థమిదిహనుమంతుః । జయములిప్పించుచుని ప్రియముగా
వేడి । నీతనెరిగితివాను జానుననిబలుకుచునుజనుదేరివున్నాగ చంపకా
శోకః పృథ్వీబులునుగిరి పృథ్వీబులునుపలకొట్టు । కిలకలలాడుచును పలు
కుచునుమిగుల । భానమానః ॥ నైన వనములోజొగబడగ్గ నంతట తెలవారి
వింతగాపొద్దు ॥ బాకుచుచునండంగ కడుప్రియముతోడుతను చిలుకలు
సుహంసలును చిత్రశారినలు ॥ ఇరుగొజానకటంచు ముదమతోక నవరును ।
చండమునబలుకంగ సంతసమునొంది ॥ హనుమంతువనములో నచ్చటచ్చ
టతెడక । వింతగానాశోక నృత్యంబుక్రింది ॥ మలిసవస్త్రిముతోడ మాసిన
కురులతో వాడినమేనుతో చాడుకక్క నుల । మధ్యనుచిక్కుబడి మరిమరి
కన్నీరు । బెట్టుచునీతివృత్తి బేలనమునను । ఉండగాహనుమంతు ఉత్సాహ

అంజనేయులు నీతను గాంచుట. ౧౩

మునజూచి ఆ చెట్టుపైవాగ్గ నవలీలగాను ॥ ఏడ్చిందిజానకిని దీక్షగాశోధిం
చి । ఏమనినగిలు ఈరామమేనండు ॥ గలిగున్నవినిమున్ను ఘుచుడుశ్రీరా
ఘవులు । వివరించినాతోను వినిపించినటుల । నిక్కముగనీతవృత్తి నేర్పుతో
నలనాడు । నీర తెరగునుగట్టి చెలువగునగులు ॥ పర్యతశృంగమున చాగవే
సినదనుచు । చెప్పిచూపించిన చెంగునీతమ్మ ॥ ఇప్పుడుగట్టినవలువ యీరై
కెయుండుటకు ॥ సంశయములేదనుచు చక్కగానలచి ॥ ఇదిగాక రాఘవులు
ముదమతోడతిమున్ను । జన్మనిశితినే నెప్పుడండగిను ॥ ఏది శస్త్రాస్త్రంబు
మగువకంఠమునండు । మహిమలవిలసిల్లు మోయాకరములను ॥ కంఠంబు
లుగలవు కరముప్పకర్ణముల । భూషణంబులుగలవు భూరితేజమున ॥ గాక
నీయంగినకు కరచరణములుముఖము । కడమలవచువములును కనులజూ
డంగ ॥ శ్రీరామచంద్రుండు శెప్పినచందమున । భేదమేనియులేక మోద
ముగనుండ ॥ గనుకనీకనకాంగి జనకపుత్రియనుచు । మారుతాలనయుం
డు మనిసులోపలను । నీశ్వరముగావించి నిండుగావరికింది । నీతవృత్తితో
దుతను ఏగిరిగానలచు ॥ నా భాషలు జేయ నెరుచుండుగాదనచు । మావ
టిశోభండు మాటలాడుటకు ॥ నిరయముగావించి పల్లముచాటుననునూ
శ్చరూపముదాల్చి వోద్యంబుగాను ॥ దాగి ముండగనగరి జొగుగామార్పుం
డు । అస్తమించినపడవ నలరెచుచుండు ॥ ఉదయించినెన్నెలలు ముదము
తోగానుంగ । అర్ధరాత్రివేళ ఆసురేశ్వరుండు ॥ మగనశరణమును హృ
దయనుంతయుదర్శి । చయ్యనకాదిగుచు శయ్యపై నంది ॥ కాంచనవస్త్రి

శ్లో మోహముచే రావణుడు నీకలాలించుట. శ్లో

ములు ఘనమైనసొమ్ములును, మేలైనచిరకాలము మీసైనపుడు, ధరింపఁ
చిరినవెంట తిరిగను నరకము. తీసుకొనినైనమై తివ్రగతితోన్, నీతచ
రనున్నట్టి చెట్టుగరికే తెంకి, నీతోడఁబలుబలికే చిక్కింబుగాను । అలము
చేరినుగాని కులముచే నుగా- । గూఁలంబుచేగాని రూఢిగానినుము, తవ
ముచేతనుగాని తిరిగి ములగా- । తేకముచేగాని తెరిపిలేనట్టి భాగ్యం
బుచేగాని భోగ్యంబుచేగాని నాతోటి యముడు నాతిలోనినుము! నాటిము
మ్మాటికిని మాటిగాకాశేష! ననుకూలకొనుము గట్టిగానన్ను । విమలము
గుప్తములు వెలయంగలించుట! నిపువైలయాచీరె గట్టంగ నేలజన్మా
రిగంధములు కలిగుండగానీవు । బురదలోపలనటుల పొర్ల నేటికిని! నరవా
న్న పానములు చక్కగానివిగుండ । ఉపవాసములుకేయ నుచితమేమోమ్ము,
మృదువైనపసుమముల మేలుశయ్యలగలుగ! కఠినభూశయ్యలపై కండ
నేటికిని! విక్రమవిభూతి మెయించు నేనుండ! బీదమనుకొనినై ప్రతిసేట
కాయనిసురులదినుచు కారులడవులలోన! దూఱంబుచేనటుల దొర్ల నీకే
ల! జగతికెల్లమనీవు జనకులరాజుగా! గావించియొనగదను ఘనసంపదలను!
తాంబసరన్నియులు ఘనమైనసొమ్ములును । పీతాంబరంబులును వీరియము
ప్పగాను! కమ్మనికస్తూరి ఘనసారాగంధంబు! నకలభోగంబులును చక్కగా
గలవు! మూడుజగములునిన్ను కూడినేవింపంగ । తేయచునీయొక్క చె
ప్పుచేరిలలో । ఎల్లకేశలనీడు ఉల్లంబురంబుల । పంచరింపుచునుండు నఖ
యననగూడు! అవనిలోపలగల్గు అన్నిసౌఖ్యంబులకు, యవ్వనముముఖ్యం
బు ఎండివాడగను! అదియునారడిజెట్ట అవతలగతియేమి! వెన్నలరాత్రి
లను కన్నడలునేయు! చికటిరాత్రిములు చేకూరునేగాని! ఇక నడసౌఖ్యం
బు యలఁగొనుమనకు! గావు యోరరుణి ఘనమైనయవ్వనము! పోకుండ
గానీవు పొందిలేనచ్చు! కౌనానంతిలను నిదానులచుతేను । నివులంకేలు
కో నిశ్చంకగాను! అచచుక వనప్రవాహ అతి తనవాక్యములు! బలుకగా
నీతమృత భయమునొందచును॥

శ్లో రావణవాక్యములకు నీతకోపించుట. శ్లో

అతిదీనురాలగుచు అలివనీతా దేవిగన్నీరుజెట్టుచును గడగడచువణి!
వికలచిత్త హాతోడ మిరగాతోపించి అడ్డముగ రావణుని క్షిప్త్రోకటి!
బట్టుకొనిరినముఖము జెట్టుకొని వెనుక నను! ఒల్కెనీచందమున పరమదుః

ఖమున॥ వాలోద్రీజవకుండు నామామదశరధుడు, నేనరామునతిని నిజ
ముగావిరుము॥ చెలిమినాతోనీకు చేకూరుననుచుట॥ దుర్లభముసాపం
ము దోహదరుండ॥ అధిష్ఠునుననున్న అర్జునాంజనే పొందఁగోరుటచితము
గాదు క్రూరరక్క సుడ॥ అంబలిఫలముక్త అనగాని చేశుఁజూచాదినకార్యం
ము సమకూరుటెల్లఁగను శిష్యుఁముగోరు కదా॥ ముఖ్యైన్ బట్టి నీకాంతలం
దునిను నీదుఃఖ్యలను॥ తీర్పుతో వేగము తెలిపఁ జెచ్చు॥ ని పాపమా
గ్గమువడలు ఎ॥ మహాశకుడ॥ నావిభుపశేపుడు నన్నిచటకునుజెచ్చి బం
టుననియొత్తి పాపవ్యాము॥ బలుకులు మారితీ పాపియునునానీకుఁజొం
దరపడబోకు తుదకునినుబట్టి॥ శ్రీరామచంద్రుండు శీఘ్రంబుగావృంచి॥ నీ
లంక సర్వం॥ శేలగల్గుచును॥ లంకనీతఁపు కి రాజ్యం॥ యగగట్టి నన్ను
కొనిపోగలడు నన్ను శులు॥ అనినీతి బలుకంగ వినిరావగా బహు అ
తిపిదోనీవలల వైనహేతువు॥ చంపి శేపాప బుంధవించునటంచు॥ ఊ
రిక నేనుండ ఘోరంబుగాను॥ శిష్టపాగితివెటుల తెంపలేకండంగ॥ దాక్షిణ్య
మేమియునుతిరుగినియందు॥ వెళ్ళినచుగనరాదు వింతినాకగుచుండు॥ ఎంత

శ్రీ రావణుడు సేనను చంపుతాననుట శ్రీ

తిట్టికగాని ఇంతిరోనిను॥ సేనుచంక పోను నెమ్మదిగా బసుకురెండు నెల
లకులోన నిండుమనమునను॥ నన్నొల్ల కుండచు నాతిరోనినుబట్టి॥ ఖడ్గంబు
చేబూని ఖండించివేతు॥ అనిరావణునుబలికి యచటకావలియున్న॥ పని
తలనీక్షించివినుచుండనీశ॥ జానకినిమీరింత చతురుపాయంబులను॥ బోధిం
చిబోధింది బుద్ధులనుగరవి॥ నుజేరమనివలికి వినకుం తెభూపుతి॥ గంకిం
మూంనంబెల్ల చక్కగామీరి॥ తినుమనుచుబలుకంగ వినుచునీతా దేవికడు
భయమునొందుచును గడగడనువణక॥ అచ్చటనున్నట్టి అంగనామగులై
వ॥ గంధర్వకామినులు కింకరింపుచును॥ భయముపడవలదనుచు దఱులా
లుకగాకనులై గలుచేయుచుచక్కగాజెప్పఁచుచునీతా శేవి వెండి
యుకోపించి దనుడనాధునితోడ శిగ నిలులబలికైతిసవిధులై నట్టి దశరథ
నందనుని॥ అర్జుంకుండుటయు సదిగాకి మరియు॥ తాన శేననయట్టికనుం
తచెనునన్న॥ భయముగట్టిగ బట్టి బాధించుచున్న॥ కారణముచేగాని కాకు
న్ననిన్నిపుడు॥ శపియించిదగ్ధంబుచేసివేయుదను॥ అందుచేతనునిన్ను అదిదే
వుండైనారామునిశిరములకు ప్రియతోవిరుతు॥ అనీత బలుకంగ అపరిమిత
జోషము॥ ఉన్నట్టె॥ పనుడు హుంకరులుచేసి॥ నీతి తెగవెయుటకు చి

శ్రీ భాగ్యమాలి రావణుని కోపనూదీర్చుట శ్లో

త్రైంబుగాలేప భాగ్యమాలినివేగ దనుజేసునకును॥ అడ్డుంబుగానిలచి హా
రావణానీవు అడవానినిజంప వర్షంబుగాదు॥ అనుకూలవెతిగాని అరివనో
దుతిపొందు ముఖమువేదనుమాట సూటిగానెరిగి॥ చక్కగాననుసూడి సా
ఖ్య బులనుబొందు॥ సుందరాంగునినకు ఇందరుండంగ ॥ నీ కేమిలోపంబు
లోకినాయితలెమ్ము॥ పోదాము దండముకు పొందుగారమ్ము॥ భాగ్యమా
లినింబులై దనుకనాదుగుజెప్పు॥ నెగుచుదశింధగుడు మగుచపదమను
చు॥ తనకేళిదనముకు దశాంశరుంగ ॥ భాగ్యినుతదాపున్న జాన
వాంశలు॥ ముఖముగతకోనాన్ని మోపుగామండ్రింగ ॥ నీగముందరకే
రిచి దుగునుదొక్కి॥ పగువ కర్మంబులను బలుకుచునుండంగ॥ అందేకజ
టనునెడు అంగులుబలికె॥ విడుచువానికినీవు మునుబ్రహ్మదేవునకు॥ పా
రమైననుబ్రహ్మ బాహుకాగలిగి॥ అబ్రహ్మార్థమున అలరుతా॥ వెనుదు

శ్రీ గాఢవిశ్రాంతి నీతికుగోపంచట శ్లో

అతినికరావలను అంగముగలిగె॥ నాతికోరానగును నానిగోబ్రహ్మగు
ము॥ తులినంపాలచలచుచుండ ॥ వానినెంచుకునీవు ఎరియుపగాతాదు॥ అ
భాగ్యం బలను అనుభవిచుట ॥ హానిగ్గొనుచుంటి అనుభూమినియొక
తెనీగోరి॥ జెప్పెబుధులను॥ ఇందా దిదేశాలు చంచుమనుసూక్ష్మం
దు॥ గంధర్వగర్వాణు సుందేవగతుల ॥ గాయన వేపుండు వగుణదేవులకు
ను॥ అన్నవేపుమొదలు అజలవేదము॥ నర్వగా రావణుని నన్నిధినిపె
ట్టి చిత్తవారిబలకుచుచునేని పుచుండు॥ ఇదిగాకవినునీగ యింతోక్కచి
త్రము॥ ముండోదరాదిగా సుందరాంగనలు॥ వెయిమందిసాగస్తెన వెలదు
లుగలరంచు॥ పతిభామినియునెచు పాదసేవలగు॥ జేయుచునుండెదకు బా
యకుండగ నెపుడు॥ నీభాగ్యమేమంచునీలాలవేళి॥ గనుకినివుపెండ్లను ఘ
నుసారావణబ్రహ్మ శిరమందునిదుకోనుచు కరమునిన్నెలు॥ అసితెప్పిమరి
జెప్పి అనురాంగినిలుమగుల॥ రాదమాంసులగుచురథసములుబలుక॥ ఎం
తనోసెంచినను ఇంతినీతాదేవిలక్ష్య పెట్టకనుండ రాక్షసస్త్రీలుమనముతె
ప్పినమాట జనకజనినకుండు॥ గావునపథముంచి కడుమోదమునను॥ మద్య
మునుదెప్పించి మాంసఖండంబులను॥ కోసుకొనితినియెదము కోర్కెదీరం
గ॥ దానవాంగసలిలుల తరుచుగాబాధించిభయమునసీతమ్మపా) ములు
వినిగి॥ జెగులాందివనమందు పాగొవనివ్వలను॥ నేలబడిపొల్లుదును చా

అగానేడ్చి ఇస్సరస్సురుమనుచు ఇక కడుగతియగును దూరీసేయఁబడి
తోట్రబడిలేచి తానుచరగానున్న యెరుకా నామకొని యెరుగెత్తి కట్టి
గా నెప్పుదునుబలికిఁపూరణచేసి పుండ పలకృతాశేనా కానల్యనూ

రామానుజుని విలసిల్లెనెప్పుడు క్షణ

విశ్ర ఘనపుష్కలార విశ్రాంతిగాని పాతిలేనిదుఃఖంబు పొందుచు
నిచ్చట పొర్లంగవలసి యెరుకనుచేసి నిడుమలన్నియుబడుచు పగ
వారిమాటలను బడుచునేను టి పరినిద్రాయుటతోన పాణములుపోనా
యెరుకొననేనల నవనిచ్చ బలికిఁపూ శేష్యులకుమున్ను ప్రేమచేరాని
రకు కాకానురినిమరియు ఖరదూషణాది రాక్షసభలబట్టి శిక్షింపరా లే
దా గావునామీద కరుణయుదప్పె అని పెక్కువిధములను జనకపుత్రి
కమిగుల దిండింపుచుండంగ పోనున్నట్టి రాక్షసభామినులు రాకెలచువే
యుచును కత్తులనుచేటూరి కళ్ళు నెప్పుచును నరుకునరుకుమలించు నం
జాళ్ళుగరచుచును దురితియొకొని ముచ్చలుచున్నట్లు అన్ని కలలు
అప్పుడు జేయుచునుండ తిరువాచుముగిలిగి ధీమరాల్తైచ అయర కామసి
ముకతె అపుడుసిద్ధురనుంచి మేలు పొకూర్చుండి మెలమల్లగాను తోటి

క్షణ గాక్షన నాశమునుగురించి స్వప్నము క్షణ

నకులందరినిమాటమాట వింది కలగంటిననినేగ బలుకావారు కల
యేమిటోమాకు గట్టిగాజెప్పునునగ దనుజకాత్రిత వినుమచుమబలికె
రాక్షసవివాశంబు రాముఁడ చుచును సూరింపుచునుమిగుల వోద్యంబు
గాను వెయ్యెరుగులతోటి వెయ్యునిమానమున రాముఁడగనముకు రం
గుగానేగి నత్తురుద్రాపుచును నంకు తేజముతోడ భూమండలంబంత బొ
త్తిగామింగి శేషతాంబరంబును నిత్రముగధరియించి పర్వతాగము
నందు కాసిల్లుచుండి అపిదపరాముండు అతివజానకోన అనుజలక్ష్మ
ణుతోను అలరుచున్నట్టి ప్రహ్లాదునిపై నేక్కి పొందుగామనలంక హె
చ్చువేకుకతోను జొచ్చునానుచు ఘనమైలనేను గనియుండుటేగా
క రావణుకుపుష్పము రమయితోనెక్కి అందులోపలనుంది అనని
పైఁటలుచును తను నిక్షిపరిమను తానుజేసుకొని నీలివస్త్రముదా
ర్చి నెత్తురు బూసుకొని గాడిదలుబూచిన పాశురధ మెక్కి దక్షిణ
దిక్కునకు తగ్గి పోచున్నట్లు ఇంద్రుడుముసలు ఇతిరంకనులు ర
క్షవస్త్రులును రయముగాగిరియిందె తైలముల ద్రాపుచును దక్షిణ

అహగృహం శ్రీరామచంద్రుండు సీతను వెతలుటకు శీఘ్రంబుగాను బంప
గానినువస్తి భామసీతాదేవి యెచటగపించునో యేమిటోచిడుగా॥ అ
నిబలికివానునాంతు అంతః బయలుగుల తేటగాతనవాస్త్ర దేబవంగనో
రి ధరశీతలునుచున్న దశరథ గౌరవతికి రామసామితులను లలితకుం
చిరులు భగవతశుశ్రూషులను వరసుతులునగుగుగను గలసభవిలోమిగు
ల ఘనభూతంగ॥ వాకగీర్వాన శ్రీరామచంద్రుండు అనుజుడులక్ష
ణుని అశినబానకిచ్చి కైకవరిమించేత కాననసీమకు తన వెంటదీసుకొ
ని తానగుగుడెంచి మా యాహ్వాగమువెంట మరిమరియునేగి గ రావ
ణాసురుడొచ్చి రమణిబానకిచ్చి శీఘ్రము గొనిపోవ శ్రీరామచంద్రుండు
వర్షకాలకువచ్చి హరిగానకను అడవులన్నియువెతకి ఆరామగానకను ॥

శ్రీరాంజనేయుల సంభాషణ. ౧౬౩

పృథ్వికముతేరీ హృదయవెతకి॥ సుగ్రీవుతో హరిను సూటిగాకల సుకొని
వానినివధియించి వానితెచ్చునికికిస్కింధపట్టుంబు క్షిప్తజోమలగట్టి యా
మిగాదనుగ్రీవు యుమతిలిబట్టి కపికోటులంగరును కడ వేగ జనుదేరి వె
ళ్ళిదిక్కులకు వెదకిట పుటకు ముగియులోతురరాము ముఖ్యబంటుగు
నను సంగహోదేవి చ పమునయిపుడు ॥ తల్లినిన్నంతటను చలరాజా
కుని జనను సులభ శ్రీ వలీలదాటి పచ్చిసీదర్శనము అచ్చెరువుగాజే
త్రి సేద్యుడొకని న మూనతి॥ రామలక్షణులచట శ్రేణుంబును
న్నాగు వారిష్టము కృత్యముగానుండె॥ సేనుమేనానీకు సీతమ్మవారల్లిహా
నేడుసుదిసగు అమృతహాకు॥ హనుమంతుపలుకులను వినుచుసీతాదేవి
అస్పృహహృదుల నందుచునుమోయు ॥ పైకెత్తిచూడంగ వననసుతుడా
చెట్టు ఘనమైనయొకకొమ్మ కడనుకూర్చుడె॥ వీక్షింపవేగమున వింతగా
దేవికిని యల్లంబురుట్లుమని డిల్లగోవుచును కలలోనవానరము కనుల
నేజూచితిని ఇది చెడ్డకలగమక నింకేమికిమ మూడనై యున్నాదో నేడిచ్చ
టనునాకు దైవతంత్రంబెవరు దాటంగలరు॥ అనిసీతచింతించి ఆస్పృహ
గోతుంబు పరిహారమగుటకును పరమమోక్షము మనసునదేవేందుగ మ
రియువాచనవృత్తిని అలవాణిపలిపిదవ నగ్నిదేవతను పలుమారుధ్యానించి
భక్తితోకూరి మొక్కిరిగరువారతనమనసు ధైర్యవరుచుకొని అహారా
గ్రహులందు అరనివివమేనాను రామరామాయను మ శ్రీహరిజునిను
దేవుడునుటటగా ॥ గౌరవార్థమనినయడ బాసించి మొకలు యెన్నె

నాను" కంటనిద్దరలేదు కాకరాక్షసబాధ । గనుకకాలములేదు కలనుగా
 యుటకు । గాననిదికలగాదు గట్టిగానీతెందు శ్రీరామభక్తుండు సిద్ధాంతము
 గను ॥ అనిబలుకుచునునీతి హాగింపుచుండంగ । లాజనీతనయుండు అతిభ
 క్తితోను ॥ చేతులనుకోడించి శిరమందునిడుకొనును నీతినువీక్షించి ప్రీతి
 నిలుబలికె ॥ పుష్కాంగనానీవు బారలుచునుయ్యారీతి మలివాంబరముగట్టి
 మహాకష్టపడుచు ॥ తరుశాఖనానుకొని తల్లియుండగ నేల । జయతోడ నరి
 గింపు ప్రియమునొందెదను ॥ మరకాంతవోనీవు సుందరగాఢధ్యా కామిని
 వోనీవు కరకంతునతివో ॥ మదనునిరాణివో మరియక్షభామినిపూనాగకాం
 తవొనివు నాతల్లికాన ॥ మదిమరచిదివిడిచి మహిశీసేతెంచిని ॥ రోహిణి
 వోనీవు లోకపాపనివో ॥ వాశిషమూనితో వాగింబులాడుకొని ॥ అరుదించి
 యున్నట్టి యాయరుంధతివో ॥ కేదశశింసుండు కా చేదొంగిలుచు ॥ గాని
 వచ్చినట్టియూ ఘనరాముభార్య ॥ ఐనట్టిసీతివో అ బుజాబురదెలుపు ॥ పని
 సంతసించెదను వేడుకలరంగ ॥ అమూలాలించి అశివసీతాదేవి ॥ పనిమ
 నుచునీరీతి వివరించిడెలిపె ॥ జనకభూపతివాకు జనకుండునిశరధు ॥ మా
 మగావలెనయ్య మహానియ్యుడైన ॥ రామచందునియ్యకి తమసోగనాపీ
 రు ॥ సీతయందురునన్ను సృష్టిలోపలను ॥ అనిపలికినీతెమ్మ అయ్యార్ధగో
 తాను ॥ పదిరెండువరషములు పరిమనుఘములును ॥ అనుభవించియుపిగవ ఘ
 నుడు శ్రీరాఘవులు ॥ తండ్రియజ్జలవలెన తననులక్ష్యుని ॥ వెంటనుడిసుకొ
 ని జంటబాయకనంత్రాడవులలోపలికి గడచిన ద్యుయు ॥ అంతటరావణు
 డు వింతగాదొంగిలుచు ॥ తననిచటకును తేగ తానుబడుచున్న ॥ యిడుము
 లన్నియుమరియునిలుపె నిరావణుకు ॥ రెండునెలలకుతనను చెందుతాననుట ॥
 నర్వవృత్తాంతంబు పాకల్యముగ దె బపాతివిచారమునొంది అంజనేయుం
 డు ॥ కాంతిరోనాతల్లికడువిచారంబింక ॥ పొందనక్కర లేదు తొందరంబువల
 దు ॥ నీనాధుడగురామ భూనాయకుడునిన్ను ॥ వేవేగదిక్కులకు వెళికింగ
 కపుల ॥ బంపించికినిపెట్టి బహువిచారముకిలిగ ॥ ఘనరామసోమి ॥ ౧౬
 వీరులంత ॥ నీయందుపాగ్రాములు నిలుపుకొనియున్నారు ॥ చింగిన కటికినినీ
 తమ్మట్టి ॥ నీచందమంతయును నేబోయిచెప్పంగ ॥ వడిలంక కే తెంచి గడి
 యలోపలను ॥ బంధుమిత్రులతోటి భటుసంఘములతోటి ॥ రావణాసురు
 బట్టి రణమందుగొట్టి ॥ నిన్నయోధ్యులవేగ నిక్కిముగిగనివోవు ॥ సకల
 సౌఖ్యంబులును సమకూడునిటు ॥ అనిభక్తితో ముక్తి హనుమంతునిలువ

గ, అది కుక్కనుకనుచు అనుమాన మొంది అతివసీతాదేవి హనుమంత
 పీఠిని పలికెనీచందమున వి. నశనయ్యతో నానాధుడగుచుంటి నను
 నక్కలవాడొవానిగూ మును వానిసోయగమువానివీలానమును వా
 నిగినునుగరము లక్షిణుల పోయె మను లక్షణంబులును నవ్యముగా
 డెలిపి నమ్మింపగజేయు వినిపించిసిం చెగను మామంతి నేన || అప్పుడు
 హనుమంతుడు నావిచారననుడగుచు సీతమ్మతో నిలుల శాస్త్రదాతగై

శ్రీ శ్రీ అంజయులు గామలక్ష్యుల ఆచార్యులు జెప్పుట శ్రీశ్రీ
 ముగి రానువులకేనా బు మేఘంబుజోలుచును శ్యామలవర్ణమున చక్క
 గావెలుగు మిగులకృపగలవాడు నిగమవేద్యుడతడు విభాధులారసన
 పుకు వినుతీశమును || రూపంబుజయుకుండు రాజేనముఖుడతడు విను
 లచారీతుండు విష్ణురూపుండు || సత్యవంతుడతడు నకలసద్గుణయును
 సర్వోత్కృష్టతడు సాక్షాత్కరుండు || మరియుజెప్పెనవినుము గురితోడినీ
 తమ్మి నీధర్మ గాముండు నిజముగాబహు || జగత్తకరత్తుకు జయనీలు
 చారంబు లోకి పరిపాలకుడు లోక వాయుకు || సకలభూతదయుండు సద్వి
 చానందుండు రాజవిద్యలలోను రంజిల్లుచుండు || వేదవేదాంగుండు వీరా
 ధినీగుండు సత్యసాధు సమయి సద్వర్తనుండు || కినుసరభావలను గా
 గడాతంజెపుడు ఏకపట్న వ్రతుడు ప్రాకింబుగను || అపరిమిలబడతడు
 అధిక గంభీరుండు మన్మథాకారుండు మహిమ వేణుండు || వెయిమాటలేటికి
 వినుము సీతాదేవి అతనికుంభగుణములకు మాన్గేమి నేను || అనినీమనాకింబు
 అధికంబుగాడెలును నీచుచ్చగ నేల నీశేవచనసామిచిచక్కగా సావ
 ర్ణజేసాండు అన్ని సద్గుణములను అన్న నేగోలుపునుగును గీపుండు కడమ
 పులనుగూడిజలధియెట్లుచుగుని విడిచింనుగుండ్లికిని పెట్టి మున్నగుగ
 ట్టిగానేరాము దూరవానుమంతుండ దొడ్లబిల్లుకైన || సుగ్రీవుఁ పుండ
 నూనిగావిరత్తి || కిదేశనముగోకు - జగదీశాని || లోకలోనికిచ్చు లం
 కెలశోధిని || గాక్షపేను నికలు సర్వ వియోగి || సర్వంబున నేను వి
 చానుడనుచున్న || అనుచునానింబులు హాసించుచు || నయిం
 బుతోనేని విడుపుచిరిగిలంబు సీతతోమనస్వి జెగుల పైఁగిరి ము
 ద్రుకతామ హాస్యశేషతోనానానాలాదిస్వ అతివసీతానుగోనివీ
 ఠింది హావహర్గలగుచు పుంకణంబుతోహమన బట్టెలొగిన || అ
 త్తందబాష్పములు హర్షలెనుగిరి పెంజ్జముఖమునబాడమి రంజిల్లున

మౌ విభవినతముద్రితము వీక్షింపినీతిను॥ ముద్దుగొనుచునులలికె మో
దంబునిటులుటముద్రితానీవు కొన్నగానావిధుడు॥ బంటిగానన్నిచట నుం
డగాకేసి॥ ఇంతకామునుండి ఎటువొకొ యింకా॥ నామందుదయగలవ
నానాధువును॥ ఎన్నడైనాన్లొ నన్నురానా శిశు॥ రెలచెనేమోకెపును తి
వ్వకుండగ నులనాడునాధు॥ కి పూసినచువలెయము॥ కేసియుండగమున్ను
చెన్నుమీరింగ॥ సరదేశముననే పాటుబులుచుండంగ॥ కరుణించితియు
నితో గలుపుచునన్న॥ ఎన్నడే తెంచినది యూర్పుమదిరింగ॥ కార్యంబు
వచునూరు కరుణించినే॥ అగ్రుణికినీతిను మనుమంతునీక్షించివలెకను

నీతి వాచుమంతుని పొగడుట. క్షణ

తిరుగాను సరహమోదమునకౌర్యనంతుడవు శక్తివంతుడవీవు॥ ఘనభై
ర్యవంతుడవు కార్యవంతుడవు॥ మూర్ఖునానాధువుశంబుదెల్పితిని॥ తో
బ్రతికితినినేను మనుమంతునివును॥ రఘువంబులునునీవు రక్షించుటకుని
టుల॥ ఔతారమైనావు అవనిలోపలను॥ అసహాయశూరుడవు అతిబలుం
డవునీవు॥ నీకువసురులభయము నిజముగాలేదు॥ ధరణ్యవ్యక్తినిన చాలక
క్యముగాన॥ లవణార్థదాటిపుడు లంకలోపలికి॥ అవలీలగావచ్చి అంతటా
నిరిగితిని॥ నీవునాకూర్యవే నిజముగాహయము॥ ఎన్నడురాముండు ఏతెం
చునిచ్చటికి॥ ఎన్నడుగొనిపోవు నెలరొత్తోచ్చు॥ ఎన్నడేదుఱింబు నున్న
గాకడశేవు॥ ఎన్నడయోధ్యకును ఏగుమను॥ అనినీతిబలుకంగ అంజ
నీతనయుండ॥ పలికెనేచందమున భక్తిలోడుతను॥ నాతెల్లినీతివన్నెననా
యకు డైన॥ రామునిన్నడబాసి సీమాబుబాసి॥ సర్వదాధూరిల శయను
డై యుతిమోచు॥ ముగుపానములులేవు మాంసంబుగినకు॥ సిద్ధయెన్నడులే
దు నిద్రబోయినయెడల॥ కింకలనీప్రశంసె రెలశెట్టిచుండు॥ ఫలములను
పుష్పములు భామలనుగనినపుడు హాసితహాసితానుమంతుండు॥ వేడి
విష్టాకుమారు విడుచునుండునుయెప్పుడనింపఁజేసినచో కిరిగిమాననము
నిమిత్తము కిరిగిండు వేడుకే యులెప్పుడెత్తి చరణోనుపని హావరించు
నుగి॥ అనరా॥ అనరా॥ జపంబుననుబాసి॥ గనిజన్మకటింపి తిరువదే
టికని॥ తనబాంబులెంతోల నవకురాజ్యంబుల॥ ననిరామచంద్రుండు విడిచిం
చుచుండు॥ అక్కడనునాకంటె నధికజయిల్లెయున్న॥ కిరిశూరులున్నాడు
ఘనతగింకంగ॥ వారితోగాముండు తిరుగానచ్చటికి॥ వచ్చిగావలమృంరి
హాచున్ను॥ నాకేతివ్రమునకు చక్కగాగొనిపోవు॥ అందాకనీప్రా

శ్రీ అమృతసీతమట్ట

శ్రీ హనుమంతుడు తనప్రీతావమును సీతకు తెప్పట. శ్లోక

అట్లుగాకుండినను అమృతసీతాదేవి పెక్కిరావమ్మప్రేయముతోదుత
మౌ నిముషంబులోపలను సన్నరామునికడకు లంకసహితముగాను శంక
లేకుండ గొనిపోయివిడిచెదను కోరికలుదీరంగ. అనతులుదయచేయు అ
మృతసీతమ్మ! ఈపనికికిపుడు ఇష్టంబులేకుంటే. పరగభువిలోనుండు పక్షు
లన్నిటిలో ఏవక్కివలెనంటే ఆపక్కినేగడుచు నిన్నుగొనిపోయెదను నిము
షమూతమున. అపుటసీతాదేవి అతిసంభ్రమొందుచును. అంజనేయా
నీవు అన్నివస్తులకునుగ్రసినవాడవునీవు తిప్పకుండగజెపుడు. నీకసాధ్యులొ
కటి సాధకమునలేదు. ఆమాటలకునవిగ్ని అంజనేయయందు. చూచుమని
విజయాపు చూపించెటలు. జలనిధులన్నియును మొలబంటిగానుండ.
కులగిరులన్నియును గుఱ్ఱులై యుండ. తారకలన్నియును తలపువ్వులై
యుండ. దిక్కులకడదాక దీర్ఘమైపెరిగి. భాసురముగాదివ్య బంగారుప
ర్యరము. చందమునభాసిల్లి చక్కటలుబలికె. అమృతసీతమ్మ అలకించు
ముతల్లి. హరిహరాదులునాకు అడ్డమొచ్చినను. లంకతోదుత నిన్ను శం
కేమిలేకుండ. గొనిపోయివిడిచెదను ఘనరాముకడను. అనిబల్కగాసీత
అశ్చర్యమునుబొంది తగుదువేపనికైన తగుదుహనుమంత. గానినన్నెత్తు
కొని గగనవీధినినీవు. బోవుచుండగ నెరిగి రావణాసురుడు. కృతరక్తన
భటులతిరుగాగూర్చుచును ఆకాశముననిన్ను అడ్డిపోరినను. నన్నుసంభా
శించి తిన్నగాగాచుటకు. సాధ్యువునోకాదో సంశయమునాకు. రావణ
దుమొదలైన రాక్షసులందరును. పరమదుర్మాప్తులును సావధరితులును.
అదిగాకనీయొద్ద అయుధంబులులేవు. హనిపొందుదువేమో దానవులచే
త. ఇపుడుదనుజులచేత ఇక్కట్లుపడితేని. ముందుకార్యంబెల్ల ముక్కలై చె
తును. విషముహనుమంతుండ వినిపించెదనునీకు. నేనెటులపెరివాని మేను
ముట్టినను. పరపురుషదేహంబు. తమంబువలచనుచు. నాకునీమంబుమృత
మొద్దునుగుడ. అనిసీత బలుకంగ అంజనేయయందు. మేలుమేలనిబలికి మె
చ్చియాపిదపె. అమృతసీతాదేవి అటువలెనెకానిమ్ము. నేనువేగముజోయి
వీయొక్కవార్త. (శ్రీరామచంద్రు); కి శీఘ్రంబుగాజెపుడు. కరుణించిశలవి
ష్టు పరమమోదమున. అంతసీతాదేవి హనుమంతునీక్షించి. వినుమనుచు

శ్రీ సీతాకాసురువృత్తాంతము హాసములు సకుజీవులు శ్రీ

నిలుదెల్పి వింతతోడుతినుఁ భువిచిత్రకూటముకు పూర్వోత్తరపుశము
ఫలపుష్పములచేత వర్ణములచేత నిండివేడుకగాను నేత్రోత్పలంబైన
తాపనాశ్రమముకటి దనరుచును వెలుగుఁ దానికిచేరువున దనరుచును
కిదివృత్తి శిథిలాశ్రమంబొకటి చిత్రముగగలదు || మురిగింతదూరమున మం
దానీగలదు దానీతీరమునందు దనరుచుండేటి సుందరాచారములు పొం
దుగాగలదచట దానివర్ణనచేయ తరముగాకుండు అందులో నావిభుడు అం
కపీతమునందు చక్కగానిచ్చించు సమయంబులోను శాకముకట్టించి
కన్నులనుననుచూచి పయ్యదముకుచే పట్టితొలగించి కుచకుంభముల
పైని గోళ్యతోడుతీరి మిగులరక్తముగారి మేనుకొవ్వంగ || హయాశ్వ
రాయనుచు నాందోళపడుచుండనగుచువిభుడంతటను నాకనులనీర్చుదు
డచియోదార్పుచునుదుర్గార శాకమునుఁ క్షించికోపించి వింతగాలేచి నలు
పక్కలీక్షించి వాకెగురుగావచ్చు శాకంబునీక్షించి కడుకీఘ్రముగనుగిరి
కిపోచనునీకీఘ్రముగానుత్తించి వదలగానేనదియు బ్రహ్మాస్త్రమునుచు
మింటనగులుచుగొప్ప ముంటలనుమండుచును తరుమగాశాకంబు తాళి నాల
కనుమూడులోకంబులును మొలబెట్టుచునుతిరిగి తుదకు ధర్మమునోడిగొం
దరగనపుడు రాఘవులనన్నిధకి రియముననుబడువారి చేతులనుఁజొడిచి
ప్రతినోము క్షి || అపరాధిసనబలికి అభయమిమ్మనేడ కృపఁజూడనావి
భుడు కూర్మిటలబలికె || శాకమానాయొక్క ఘనసాయకంబునకు తరు
గులేదెన్నటికి తీరుగావినముఁ ఆహేతువనునీదు అంగముకట్టించా || శా
హారముగనొసగి యాపిదపపొమ్ము అనిబలుక శాకంబు ఆవెంటనేతనదు
పెనులోచనంబొకటి పెల్లగిలదీసి ఆసాయకంబునకు అర్పణముగాపించి బ్ర
తుకుజీవుడయనుచు పారిపోయెనుగ || హనుమంతుడాపిదప తనకానవా
లొసగి పంపుమనివేడంగ భామసీతమ్మ || మంచదనిహరిపించి మగువనీ

శ్రీ సీతరిగి ఆనవాలిచ్చుట శ్రీ

తాదేవిగొంగుముడివిచ్చుచును రంగులరంగ వెలుగుచునున్నట్టి నిలలేని
మానికముఁ హనుమంతుచేతికిని అందిచ్చిదేవి || అంధనేయానేను అంజలి
జోడించి పతికిదండంబులను పదివేలవరకు || పెట్టితిననిపలికి పీఠించు
మనిజెప్పి దానవబాధగను తరుచుగాదెలిపి తననతినిఖలుడొకడు గొనిపో
వగాజూచి యూరకుండుటపలికి యుక్తంబుగాదు || జగములోనకేరి ||

నెలతభూవుత్రి! దావునని దించువనుజకాంతలునేగ, తరులుగిరులును
 ౧౦౧ ధరపైనిబడిన, చప్పుభృవృగముల నందభృవకుల, భృవలునినుచు
 కులేచి నిర్మలమునొంది! నీగనువీక్షించి చిటపటలాడుచును, కాకుమా
 టలునీనో పేలుచున్నట్టి, మర్కటంగెవ్వడు మావనములన్నిటిని పెరికి
 వేయదొడంగ పెంకింపమనను, అనిగాక్షసస్త్రిలు ఆమెనోబలుకంగ
 వారితోమతనీత తరుగాబలికె || దానపులందరును పూమాకులుపన్ని
 హంసించుటకునన్న యావిధముగాను, ఆరాటములుకెట్టి పోదుచున్నా
 రు! దానవమాయలను నిగజెలియగలన, మీమాయలన్నియును మీకు
 తెలియగవలెను, పామలకాళ్ళు యాపాములేయెరుగు! ఆమాటలాలించి
 యాదానవాంగనలు కొందరుభయముచే గొల్బుననజనిరి, మరికొంతర
 చోట మగువజానకివద్ద, కావులుగానంద కడిమకొందరును! పరువారి

శ్లో॥ వనముపెరుకుతున్నట్లు రావణునికిజెప్పట. శ్లో॥

రావణుడు భయముచేవణింగ, పలికించెందమున భయంభయములనుక
 అనునాధానినుము అమరేంద్రదూతయో, ధనపతిదూతయో దళరథు
 నినుతుని, ఆజ్ఞచేజానకిని అన్వేషణముజేయ, వచ్చినదూతయో హెచ్చు
 గానొక్క, వానరుండరుదెంచి జానకితోమరిను! ప్రియవాక్యములుకొన్ని
 ప్రీతితోబలికి, ఉగ్రీరూపముదాల్చి యుత్సాహములుమీరి! వనమెల్లకె
 రికేసి జనకతనయున్న, చెట్టుచుమాత్రంబు ముట్టుకొనకనువాడు! కాలా
 గ్నిరుదుడై గ్రాులుచున్నాడు! వానరుండెవ్వడని జానకినిమేముడుగ! తన
 కు తెలియదటంచు కిమకచేబలికె! గనుకనావానరుడు జనకతనయునువెడు
 క! రామునియాజ్ఞచే రయముతోమతను, దూతగానిచ్చటకు భీతిలేకను
 వచ్చె! దండించుటయెవీని తగినశిక్షనిరి! చినిరావరాబ్రహ్మ విస్తయంబును
 పొంది! కనులనిప్పులురాల కడుకోఁగించి! వేగ ననుబదివేల పీఠరక్కన
 తతుల, బంపగావారంత పట్టుదలగాను! శూలముద్గరపరిఘ భీలంబులై యా
 న్న, ఖరచక్రతోమర ఘనవిండివాల, మాదిగాగలదివ్య ఆయుధంబులు
 బట్టి! అతిభయంకరమైన గతులనరుదెంచి! మిడతలనలములోన బహురీతిదా
 నపులు! ఆంజనేయునికెదుట రంజనగనిలిచి, పుడమియునాకనము గడగ
 డనునణకంగ! ఆయుధంబుదిప్పి అంగలార్చగను! వాలమునుహనుమంతు
 వడిగతా బెంచుచును, మర్కటలెగిరాల చొగ్గముగడిప్పి! భీరంబుగ పె

శ్రీ వనమాలా హనుమంతు గడవిడ.

శ్రీ యాకారమును దాల్చి, రణగుణధ్వనిజేయ లంకయావత్తు, గడగడభగ
 కంకడభీతికొందునును, పల్లడిల్లిరిమిగుల దనుజులందరును, అధ్యనుజులను
 గాన, ఆకాశమున బారు, పక్షులన్నియు నేల బడిమృతులనొందె, కర్ణపుట
 ములుపగిలె గగనంబుపైనుంచి, చుక్కలు తెగిరాలె దిక్కులన్నియును, పి
 శ్చజిల్లుచువరాకే భీతిహాటిలంగ, పంతుమనఃటుబలికే సననతనయుండు
 దశరథనందనులు దనరుసుగ్రీవుండు, నన్ను బంపగనన్తి నన్ను తులుమీర
 నేను రామునిదూత వాసరి నాయకుడ, నా పేహనుమంతు నయముగా విను
 డు, శక్తింహారండు చక్కగా వివరయ్య, నాతోటియుద్ధముకు భీతిలేకొస్తే
 శోటిరావణులైన గోళ్యతోమీటింది, పట్టకేచం పెదను గట్టిగా వినుచు, లంకా
 నమూలంబు రాళ్ళరర్జముచేత, ముంచేయూపిడప మదిముతోడుతన, లం
 కాపురంబెల్ల శంక లేకనుగాల్చి, అసురులందరుమీరల అదృశించొంది
 జూచుచునుండంగ సుదశిసీతలు మొక్కి, వాల్చిదిలంఘించి వడిగజను
 లేరి, రాచుచ, ద్రునిండకు రయముతోడుతిలోడు, వినుమరక్కసులార వి
 క్రమమునాడు, అనగా నెరక్కనులు అతిశోమునుబొంది, ఆయుధంబుల
 తోను హనుమంతుడాయ, వీక్షించిహనుమంతు వివరితలోపమును, తోరణ
 స్తంభమును తీరుగా బెరికి, రక్కసులనందరిని తుక్కడలగొట్టుచును, పి
 మ్మొలనిగికిని పీఠిశోడుతను, పన్నగముచేనున్న పక్షిరాజముభంగి, కర
 మునస్తంభంబు గాగిలుచుండంగ, అంతరిక్షముకొని యాడిగెంతుచునుం
 డ, కొందరు రాక్షసులు పొందియదృశిము, జూచుచునుండంగ జూడను
 చుకొందరు, కౌలములు మొదలైన చోద్యభిద్రములు, పట్టుకొనిబరువారి
 కొట్టసాగుచునుండ, ఇందుండనురులుమున్న ఈస్థితముదీర్వజాయుధ
 ముతోటి వడిగజంపినరీతి, బరిసర్పియందరినిపంపమహర్షమున, దనుజులారా
 వినుడు ఘనబలులుమీరెన, ఎదిరుండినగాని సందియములేక, వీరసుగ్రీ
 వుండు విప్రులైన న్నముతోడ, రాబోవుచున్నాడు లంకమీరకేడ, రావణుం
 డింకేడ రాక్షసులింకేడ, చేటుగాలముగూడ నేటికినిమీకు, అనిబలుకు
 చుండంగ వినిరాక్షససేనాదిగ్ధృమచెకొందరును దిక్కులకు బారె, కొంద
 రుబెగులొంది తొందరబడుచుండ, కొందరేమనకుండ కూర్చొనియుండ,

శ్రీ రావణుడు వనమునకు జంబుచూలినపుట.

కొందరు రాక్షసులుగోల పట్టుచుఁబొంద శకంధరునితోడ విశేషంబుగాను,

శృతాంతమంతయును వివరించిదెలుపంగ. అధికోపమునొంది అనురక్షణ
నీండు ప్రముఖబలుండైన ప్రాహస్థుఁడు. జంబుమాలినినిలచి చం
కకోపమున. అతివేగమువసేపు అరుదెంచినాననుని బోమ్మాతేగాని తిరిగి
రావలదు. అనిరావలదుబలుక ఆదనువీరుండు, బాణములుచేబూని పై
నమైబోయి పవనలనయునిదాసి పదిబాణములుబూని, రెండుచేతులతో
నుచండతేజమున. వదలగాహనుగుంతు వదనమెరిగిబారె. మినుదెబ్బ
లచేత మిగులనొవ్వంగ. అధికోపమునొంది అంజనేయుండు. కొండ
యొక్కటిబెరికి దండిగావినర. దానవుండదిబూచి తనబాణములచేత, దూ
ర్ణంబుగావించె చోవ్యంబుగాను. అంజనేయుండవును ఆచెంతనున్నట్టిపా
లవృక్షంబోకటి చక్కగాబెరికివినర. దానవుడువెనవాల్చి బాణములదృఢం
చెనాచ్యుతమును తీవ్రగతితోడ. అపిదవదానవుడు అధికోపముతోడ. శి
రముపైనొకశరము చిత్రింబుగాను. పదిశరంబులతోను వ్యాదయభాగము
నందు. ఏడుశరములతోను అతివింతగాను. భుజములపైనవును పూర్తిగా
గొట్టంగ. అతికోపమునుబొంది అంజనేయుండు. కాలాలెకునివలెను తూ
లుచునుదానవునిచిరవృత్తిముచేగొట్టి పట్టువలగాను. శిరముకంతముమరియు
చేతులునుబాణములు. అశ్వీంబులునురథము అంతలోపలను. చూర్ణంబుగా

జంబుమాలియొక్క కోమాశ్చయబంపుట.

వింప చోద్యంబునొందుచును. రుగిలినరక్కసుగుబాగులుచునుబోయి. శృ
తాంతమంతయును వివరించిదెలుపంగ. అతికోపమొందుచును అసురవా
ధుండు. ఎలమికోడుతమంత్రి ఏడుగురుపుత్రులను. సంపగావారవుడు పై
శంబులగుచు. కమనియ్యగుణిఖచిత కాంచనబాణములు. వక్రములురక్క
న చయములనువెంట. దీసునొవిగంభీర దివ్యబలములతోడ. హనుమంతు
పైదాసి హస్తచేకుండ. బాణవర్షంబులను త్రొక్కిగాగునియి. ప. వీరహను
మంతుండు ధీసుడైనిలచి. దానవు. బాణములు తప్పించుకొని వెగ. పైవ్య
మందరిబట్టి చక్కగాకొట్టి. ముష్టిహతములచేత మోడుచునుకొండరిని.
హస్తములకొండరిని హతిముగావించి. భుజదండములచేత బొత్తిగాకొం
దరిని. చండాడిచండాడి కొండలనుబాది. గోశ్యచేగనుజీరి కొండరినెగ
టార్చి. గుర్రములురథములను గుండగావించి. చిత్రయాధముచేసి చిందు
లనుగావించి. దానవులనందరిని తగిలివెనువెంట. బరిమ్మాహనుమంతు
భాసిల్లుచుండంగ. హతిశేషులై యున్న అసురులతివేగ. అరువాతిదేశం

మ పారికాశకు చేరి, వార్తలు దెలుపంగ భయమునొందుచును! పశ్చిమవది
రూపాక్ష భానకర్ణముచేత! దుర్ధరమొకలైన తొడ్డబలులైన! సేనాధిప
తులను సత్వరముబిలపించి, వాతలోడుతబలికె తీరుగానటుల! మున్నవారి
జాంబవుడు ఘనుడు సుప్రభుడు! అంగదుడు మొదలైన అధికబలులైన! క
వీరాళ శేఖరులు గలరు నేనగుదును! గానియేలోమున గలరెముటువం

శిశి హనుమ! తిసి బలమువకు రావణుడు బెగులుట. శిశి

శిశి హన్తు! బలము అధికమగుపొరుషము! గలిగినమర్కటము కడువిం
తయగును! వానిని సేనీకపికి వీరబలవిక్రమము! కామరూపమునురియ గ
గనతలమందు! సంచారమునుమిగుల నందితో తాపహంబు! గలవుదిలిం
బగుచు ఘనులారిపనును! ఇదిగాకసింద్రుడు యెగ్గువానినరింప! తిలమం
చరింపుచును తిప్పిలము వలన! కల్పించియున్నట్టి కిడుభయంకరమైన! భూ
తమిదికాబోలు భూతేమిజేసా! లేకురలున మనులు కాకిలనుబొంగు
చును! నన్ను సాధించుటకు వన్నుగానివుడు! కల్పించియున్నట్టి మనశీక
రాకృతులు! నరిల చునున్నట్టి వనచరుండేము! కాకబోతేమిచ నాకాధిప
తినాకు! నోడిబంపివవాడో! కీడుజేయుటకు! అందుకునాకేమి అనుమాన
మికలేదు! వనచరుడబట్లకొని ఘనులారి తెడి! అమరేంద్రుడైనాను అగ
జాలకుమీకు! దనవీని మీరు వానరుడుగాను! ఎచుచుండగ వేగ మంచి
య్యుద్ధముచే! ఘన సీర్పుతో మీరు వనచరునిబట్టి! తెమ్మనీబలుకింగ న
మ్మంపుచునంట! మంచిదనిబలుకు చును మహిమలలరింగ! గణములను
గజములను రింకైనగురిములు! అధిక బలులై యున్న ఆమర్కటములు!
ఘనతెక్కెనము! గదలించిపాలింబు! చక్రంబుమేలైన సాయుధంబులు
ను! వెలుదిపిక్కిరి వేగంబుజనుచి! భూమిచందమున భాసల్లుచుండి!
తోరణాలతిమునందు తీరుగానున్నట్టి! మారుతానెయనిని వారుపీక్షించి!
దక్కులన్నియుమిగుల పిక్కిరిలుచుండియును! వనచరుడైన బాణ వర్షము
లుగును! అంతసేనయును అధిక రోద్రుండగును! వంశచంగున దాటి
నిరిగిపైకెగిసె! దక్కుమండగునాడు దూతంబుగాలేచి! అబరముపైకెగిసి
హనుమంతుగలన్! ఘోరగుద్ధముపేయ కోప చిహ్నుమంతు! పూనితా
పొక్కటిని పూర్తిగాతిన్ని! చూలగొట్టగ వాడు నేలబడిమృతి నుండ! యూ

శిశి దుర్ధరయుపాడుదులు జచ్చుట. శిశి

శిశి! దుర్ధరయు! నిరూపకాలుభయమును! నిరికిసిబరువాని నిండుగా బాణము

బ్రహ్మ హనుమంతుడై కేసి హద్దులేకుండ । కొట్టించుచునొచ్చి కోపించిచా
రుమంతుడు గుర్రుకై ధర్మము సరికిగెంటుచును । సాలవృక్షముపైకి నర్హ
రముగా నెగిరి అంబరముపై కేగి అంకశములను జంపి యాపివట్టిన నర్హ
సేననుగొట్టి గుర్రము రథములను గుండ్లగావించి తోరణాగ్రమునందు
తీరుగాను డంగి హరిశేషులై యున్న అనరబ్బండములు । దశకంధరుని
దరికి తల్పిచ్చుబడివచ్చి ఎర్లమానముదెలుప వంశిధయముచి । అవును
తననుకున్న అక్షయపీఠము లంక్షిధానంబైగి దగ్గరకుబోయి । దం
డపరామంబు లెగనాచరింపుచును ఆత్మలిప్యబలము అనుకేత్యకుండు ।
మృతాధముబట్టి మంటలోపలగల్గి ఎరగర్చునబాక బాగుబాగుచును ।
చతురంగబలములను పరతూర్పుకొనికే రథము ఘములుతోను వైసమై
లేచి । గదాదండచక్రములు కరములనుధరియించి సే హనాదంబులను జేయు
చునువేగ । భక్తిమృదంగాది భూరివారి ద్వయము శంఖనాదంబులును చ
క్కగామోయి । బైసమై యుద్ధముకు ఎట్టుదలతోబోవ । తోరణాగ్రము
నందు వీరుడైచెరిగి । కాలాగ్నిరుమ్మడై గొలుచునున్నట్టి వీరహనుమం
తుండు వీక్షించియగు । ఆశ్చర్యసంభాము । అక్షయకుపించుచును హ
నుమంతుడేగంబు పెనుపరాక్రమము । కిని పెచ్చిహడంగ ఘనుమహనుమం
తుండు । తేజమైనాధయము లేకవంతును । మధ్యాహ్నసమయమున మా
రాండుచందమున వెలుగుచునున్నట్టి వీరహనుమంతుడు । పెనిఅక్షయము

అక్షయమని యుద్ధము

పును ఎట్టుదలతో మూడు బాణములచేహనుమ ఫాలమునగొట్టి । ఆపిదప
నక్షయమని ఆమోఘగాణమును । ద్రిప్పించుచుహనుమంతు ధీమనుచునవు
డు । రణము నలుపుచునుండ వంశేభూభుమెల్లవాల్చి ఘోరలిగెయరి వా
ణములు దూలె । నూన్యసేదలు నృశ్మిమోవెలతో చెక్కులగులన్నియు
ను గూలిపట్టెదె । చూకులులేగిరాల్చే చోద్యబుగానవును । డిల్లపా
లంబులు ఒత్తిగాదూలె । నింగిమోయుచునుండ సేభూరికులన్ని । ఆ
న్నికంకులనిండ అంధకారములు । అనయహంతులను అక్షయకునూ
రండు । బాణములచేహనుమ ఫాలమునగొట్టె । ఆదేబృహహనుమ అతి
కోపమునుబొంది కళ్ళనెప్పులురాల్చి పెళ్ళునిలేచి । గట్టిగానరునంగ క
ల్పంగిమునుభంగి । దిక్కులన్నియువారికి పిక్కిట్లెన్నుగి । అత్యుక్తిడై
గి పంబరంబునకేగయ । అద్భుతగతితోపి అక్షయమగుగాడ । అకింబున

శ్రీకృష్ణ హనుమంతుడై వాసి ఘోరశరవర్షమును భోజమని గురిసి ఎడతేరి పిరికితోడ పడగొట్టగా హనుమ అక్షయని బలమునకు ఆశ్చర్య మొంది అక్షయవిత్తుణము అని నిభజన త్యమును ఆనని నాన ర్యమును హనుమంతుడై అక్షయమగు గొలుడని అనకూడదని నీలచి సురలున సుగులు గూడ కొరగానినీ బలవరాక్రమములకు పట్టుకొని ధైర్యముకు యుద్ధనే పుణ్యతకు సుతస్పహమునకు అనుచు హనుమంతుడని అక్షయములు పొల్పి అంకించి యుచు చరుపు పొంగి ముగ జరువ అక్షయని ఘనరథము నిక్షణముగ ఉండెను హనుధరి పై సూర సర్వగముగ లేను పిమ్మట అక్షయము తెచ్చుచేతును తెలిసి ఖడ్గంబు చేబూని గగనతలమునకు వీరిచొంగి డగుచు వింతగాజనుచేరి హనుమంతుడై వాసి అట్టిహాసంబు గావించి యుగముకు గవయుచునుండంగి ఉగ్రహనుమంతుడు తానాహమునకు అక్షయని ప్రియించి పక్షేందురగమును పట్టించిందిమున పవనతనయుండు అక్షయనికడకాళ్ళు వీక్షతోడుగ బట్టి చుడమిపై కేలేంది కడు వింతగాను చేబట్టి నొడలవుడు జరిచిండులు కేసి వేడ తోకిళ్ళన్న విరిచి వేయుచును ఎముకలన్నియు గూడ యేర్పాటుగా కేసి భుజములను బెరికేసి పూర్ణకోపమున బుర్రబద్దలగాట్టి భూమిపై పడి నేసి మట్టిమల్లా ర్చేసి మంటగ లేసి తనను ప్రియించును ధరిణి ననులందరును గరుడులును క్షులును ఘనభూతితితులు సురలుమునిబృగదములు చోద్యధయముగానాడ గోరణంబున కేగి మారుతాత్మజును హనుమంతుడై యని హరిమ కేసిన వార్త విని రావగా బ్రహ్మ వివశితనుబొంది నేలబడి దొర్లుచును చాల గాదుఃఖించి మరి కొంత సేపటికి మరదిట్టవరది

ఇంద్రజిత్తుని యుద్ధము.

ఇంద్రజిత్తును జూచి హిమవుతోడను విలచి పల్కెనెందమాన వట్టుదలతోటి అత్రువిద్యలయందు ఆతి శీఘ్రుడవునీవు అన్ని నీకులుగలవు అవిలో నీకు బ్రహ్మదేవునియు మృత్యులుగావించి బాణమున గెనుచుకు పరమమోదమును ఘనబాంధవసేవు కార్జునిమనీవు శితుగుండ్లముడవు సర్వక్షయి! అన్ని సుగుణములకు నన్ను పుణ్యతెనవు మగామలోకంబులను చూడగానెచటి నిన్ను గొలిచి బంటు యెన్ని జెప్పినగాని నీకుము మ్రోగిని లేదుమనలేదు ఇదిగాక జెప్పెదను హిమవుగావిన సుమిత్ర జగద్రక్షుని యుద్ధమున ముల్లమును అతివీరుడై యుక్త అక్షయముమారుండు

తిలేనిబలులై నమగతరక్కములుఁగో మువానరుచేరబాలసిరాశ్యర్యముగ
 కియెన్వలై నను మార్కటముచేగఁ చంపబడుటకుఁగను సందేహమిఁ జేయ
 ఁటిబలశాలి నిజముగాఘనివి॥ తేటగావునకన్య నేడుపై నంబగుచుఁ జ
 నుకేరఁ ననుచి జంపివేగమున॥ జగమునుసొంగుచుచు జగముల్లమెచ్చుం
 గ, జనువేరిరానోయి జుకేరబలుక॥ ఇదశ్చిత్తపుడు హిమనాననుం
 డగును చేరలను॥ ఇది ఏగిసోమతిని॥ దేవములుబెల్లంగ గొండ్రినివ
 యు'బట్టి॥ కాల్గి, నూకొనుచు కిగ మోదము'ను॥ జయముపొందుచు
 టందు'చి'చును శోదీవింపిదొడ్డులునాచువాని వెల్పుచు'బలికె॥ అతి
 భీకరంబైన ఆననబలుమాయ, కామగమనబలును గలిగివిలసిల్లు అశ్వ
 ములుబూరించి ఆగధముపై నెక్కిరిచిచందమున వెడలెరావగునుతుండు॥
 ధరాధరాధ్యనులతో తనచుట్టునెక్కి మోయుచునండంగ మోదంబుతో
 డ॥ ధనుష్టు, కారములు తగి జేయుచులక గ, ఛాడనివణకగ తరలెనడిం
 ద్రాత్తు॥ ఆనాదములువినుచు నశిగ మునసింహానాథంబులనుజేసె నరనా
 థబలు॥ అప్పుడొంగి'పుడు అతి'వము'తేడి॥ కపినా మకున్బెల్లి గవ
 యు'నినకచెగరుడసిక్కును ఈడు'గ'వ'నితులం'ని'ఘనమాసిబృందములు
 గగనముననుండ॥ దిక్కులన్నియుగ్మ కే దిరిగెనవిహంగములు॥ వాపోయె
 మృగములును పెనుధగిన్పించె॥ నమరమంగిష్ఠు నను వాహనధీమతుని
 బద్ధవైగులు మిగుల బలవీరవగులు॥ అంబున హనుమంతుండు ఆరావణ
 నిసుతును॥ గలసియర్థమునందు ఘనతరముగాను॥ యింనుండుమరియను
 ర చంపుండునలెవారు॥ తలపకుచుయర్థముకు ధైర్యములుమీర॥ వనచ
 రున్పైడాసి వడినిద్రజిత్తుండు॥ దారుణబాణములు భోరుమనిసియు॥ బాణ
 ములువారించి పెనమానతనయుండు॥ అంబరంబునకెగయ సంతలోపలను॥
 రక్తిగాబాణములు రాఘవులదూతపై అతిశీఘ్రముగ వేసె నంధకారముగ॥
 పటుచాప, గునుచాలబాణంబులనుదొడ్డిగిశరపంజరముగ త్పగిరుచరు'తై
 నిశరపంజరముననుడు వరచిలుకచందముచరత్పించుకొనివనన తనయుం
 డుమెలగి॥ అరిదిగాశరజాల మవుడుదునుమాడుచును॥ గగనచరుడై మెలగె
 ఘురుకుహనుమంతు॥ ఇట్లువారిసుపురును ఎరుగకనతమబలము, మర్చరము
 చేవారు హెచ్చుగాబోరు॥ నమయంబులోపలను సర్పలుండై యొప్పు, ఇంద్ర
 జిత్తుండైయు నెడ తెరిపిలే॥ బాణంబులన్నియును బల్గొప్పవనినాను॥ తన
 చమత్కారమున తప్పించుకొనుచు॥ అతివిచిత్రముగాను అంతరాళమునఁ

మృతిమగుచునున్నట్టి తరుచునొచ్చుచి । హనుమంతులమునకు అరుదం
 దుచునునిగదాత్తుండుమదిలోన చింతించెనులహరిహరాదులకైన నల
 విగాఁగిడుండుననుచు బ్రహ్మస్త్రంబు తనుచేసి బట్టివననగనయ్యునిపై ని జ
 వముననువదలంగ । అగ్నిమండలధుని నూకపముగ పైనుగులుండర బా
 చి అశ్వశృంగముచుండ । పవననయనిబట్టి బంధించినై చెనుగ్నబింబమురీతి
 చోద్యముగ హనుమంతుని శ్లేష్మితుండగుచు నేలపై గుంఠె । తెప్పిరిలియాపి
 దవ తేలివొదిహనుమంతుని బ్రహ్మస్త్రంబు బంధించి బ్రహ్మమునుతనకుయి
 చ్చినవంతుడు హెచ్చగాదెలియుచును । బ్రహ్మాండగ్రహులు పౌవు
 నాకుండ । యీ బ్రహ్మస్త్రంబు యేకాటివానచు । ఆత్మలోదలచుచును
 అతిథికి తోచు ॥ బ్రహ్మస్త్రమునంగింబు నతనంబుగావించి బంధముక్తు
 నై బ్రగుచునుమాను ॥ అజనిజ్ఞులనలన అసురలచేజిక్కి । రావణునిన
 న్నిధికి తోవనమొట్టి ॥ అతిశోప మొందుచును అసురబృందములెల్ల । పవనత
 నయనిబట్టి భద్రంబుగాను ॥ మోకులచేట్టి కాకులవలెగవసి । మొట్టుచును
 పొడుచుచును తిట్టుచునుకపి ॥ రావణుని నన్నిధికి రాక్షసులుగానిపోవు ।
 నకుయంబులోపలను నక్కలుండెన ॥ అంజనేయయుగాడు అనుకేందుగదర్శ
 నము । నల్పుట కైదుగుల సంతోషమునను ॥ అనురుదతననెఱత విసిగించినా
 గ్రాని యేమియెరుగ సరితి మోముపై కెత్తి ॥ కళ్ళుచుడివ్వచును పళ్ళిగిరిం
 చుచును । మిలకరింపుచుగుడ్డు మీదుమీచుచును ॥ గొళ్ళచేవక్కలను
 కోరిబక్కుగుకొనుచు । వానరచోవలను వాలాయముగను । జేయుచునుండం
 గ చేపట్టిదానవులు । దశకంఠుదాపునకు త్వరగ గొనిపోయి । నిలబెట్టిదాన
 వులు నిత్తిపై మొట్టుచును । నలుదెరంగులమిగుల బాధింపుచుండ । మిగు
 లభయపడినట్లు ముష జేసిహనుమంతు । ఊరకనుండంగ ఉక్కుడై నట్టి ॥ ఇం
 (దాత్తుండవును యింగితుడుకాబట్టి । బ్రహ్మస్త్రంబు బంధించి బ్రగుగావద
 లి ॥ అంజనేయనయుండు హాయిమః యున్నట్లు । దెలసుకొనిమదిలోను తెంపులే
 నట్టి ॥ అశ్వశృంగముకరిట్టు అతిబిడియముకరిట్టు । అతిదుఃఖముకరిట్టు అత
 నివ్యాదమున ॥ బాధింపుచుండంగ పవమానసుతుజూచి ॥ అతిశోపమునుబొం
 ది అనురేక్యుండు ॥ తత్పరితమగుచు రంగై నబంగారు । అస్థానమంట

శ్లో అంజనేయులు రావణునిమెచ్చుట. శ్లో

పము నందుచెలగుచును । పౌహస్త మొదలైన పౌమాఖులమధ్యమున । జే
 తఖలలోపలను జేసేందుగోలి । శోటిసూర్యులవలెను గొప్పగా వెలుగుచు

నూకూర్చోనియుండంగ కూర్చోతొడుతను మారుతాలనయుండు నేరెఱుఱు
 చువాని తనమనసులోపలను తలచోసెనిటుల॥ యీదివ్య తేజంబు యీరూ
 పు రేఖలును యీవిలాసము ముగియు నీచక్కదనము॥ యీధీర్వశోర్వము
 లు యీసాహసముబలము॥ యీదేహాలావఃస్య టాయుదారితయు॥ మూ
 డులోకములందు చూడబోమెన్నడును॥ గానిదనుజుడుపీఠ కడుపాతకుం
 డు॥ కాకుండుననుపీడు నాకాధిపతియైని దేవేందునకుంకల దేవబృందము
 కు॥ అధిపతిగానుండు అన్నిలోకంబులము॥ యేకచక్రముగాను యెలుటకు
 లెగును॥ అనుచుహనుమంతుండు తనమనసులోపలను॥ ముగిసెను మనండుం
 గ ననుకోశ్యుండు॥ కల్పరైగాజేసి కడుకోపమొందుచును॥ పాపాస్తువి
 నుచుండ సాహసులడైన॥ దశకంధరుడుమిను॥ నిర్ధరమునొందుచును॥ ప
 ల్కెనీచందమున వననతనయునితో॥ యింకనుబంపించె యీచోటున
 కునేడు॥ వనమేల బెరికితివి భయమేమిలేక॥ నీచుజాలందరిబట్టి దృనిమిచెండా
 డితివి॥ శంకేమియును లేక పెంకివనచరు॥ అనిరావణుండటలు ఆశ్చర్య
 పడుచుండ॥ పవనతనయునితోటి పాపాస్తుబలికె॥ సితేజమాక్షింది సీవు
 వనచరుడనుచు॥ అనుటకవకాశంబు కనపడినందు॥ సీవువచ్చినపనిని నిజ
 ముగాదలిపెనా॥ నిమిషంబులోపలను నీన్న విడిపింతు॥ నన్ను దూతను జేసి
 పన్నుగానింపుండ॥ వరుణదేవుడొలేక నలకులేరుండ॥ నైత్యవరుడోలే
 క తగినబలకాలైన॥ యేదివ్యపురుషుండో యిచ్చటకుసన్ను॥ బంపినస్త్రీసం
 బు సంపూర్ణముగిసీవు॥ పివరించిదెల్పినను వేగవిడిపింతు॥ అనిపాపాస్తుగు
 బలుక సతినితోహనుమంతు॥ చెల్వనీచందమున ధీరతలుమారి॥ నావేకుహ
 నుమంతు నాతిండ్రిపవనుండు॥ నేనురామునిదూత నేతెన్నుగీవు॥ మంత్రినై
 యున్నాను తింత్రిమేమియులేదు॥ జానకినివెదకుటకు నేనువచ్చితిని॥ దశకం
 ఠుదర్శనము తక్కినమార్గముల॥ దొరికదనివగమెల్ల బెరికియొగతిని॥ బ్ర
 హ్మసరిమునుబట్టి బ్రహ్మస్త్రముకునేను॥ దొరకిదశకంధరుని వొడ్డరూపం
 బు॥ చూడవేడుకతోడ నూటిగానీరీతి॥ రాక్షసులచేరికి దీక్షనిటువస్తి॥

శ్లో॥ అంజనేయులు రావణునితో సంభాషించుట. శ్లో॥

అనిరావణునిజూచి హనుమంతుడీరీతి॥ బలికెలేశంబైన భయములేకుండ॥
 నీకుసోదరుడైన నృపుడునుగీవుండ॥ ధరిణిపాలకుడైన దశరథాత్మజుడుని
 న్నుకుళలంబడిగి నీకుబుద్ధులుగరప॥ నన్నబంపిరివారు పన్నుగానిటకు॥ ఇ
 గాదికజెప్పెదను హితవుతోడుతివినుము॥ దశరథనందనుడు తల్లిడియాడ్డ

అను, గ్రామమునకును పునఃప్రవేశమునకు వెలదికానకొకడ నెట్లు
 పట్టుకొని । దండకారణ్యమున దవగుచును వేగమున । ఖరదూషణులబట్టి
 ఖండించివదవ । నీతనుగోల్పోయి శ్రీరామచంద్రుండు । సామితితోగలసి
 నశినివెదకుచును, రుద్రముకముజేరి రూఢిగానుగీవు చెలిమినంపాదించి
 చలముబానుచును॥ వాలినిదునుమాడి వానిరాజ్యంబెల్ల । నుగీవునకునం
 ద ముకువుగానుసగి॥ పట్నాబుగ్గుచును పావనికానకిని అన్వేషణముకొ
 రకు అన్నిదిక్కులకు॥ నుగీవుదానతిని శూరులై పలిగేటి । కపిగోటులను
 బంపి కడపటనునన్ను॥ రాముడునునుగీవు రయిమావనుబంపంగ । అర్జునం
 బునుదాటి అవలంబగాను॥ లంకలోపలజొచ్చి పంకజాక్షినినేను । గనుగొం
 టినాశోక వనమధ్యనుండు బుద్ధిచుంతుడవగుచు భూవులనిశ్లేల । చెరదె
 చ్చితివినివు చేటుమూడంగ॥ పావమునకొడిగిట్టి పరమపావనియైన । నీతని
 చందమున నిరులుడెరువుకొని॥ దెచ్చుటదిధర్మమే తెలివిలేకుండంగ । భూ
 రికుఁఖంబులను పొందెదవునీవు । పూర్వమునయొక్క భుజదర్పమునివ
 శివునిచాపముద్రించి చిందుగావించి॥ వాలంబుచేసిన్న వడిగ బంధించిన
 వాలినొక బాణమున గూలంగ వేసి॥ బలుడైనెయున్ననిను బంధికానకా
 జెట్టి, ఖలుదుకేసినయట్టి గార్తవీర్యునను॥ పట్టిధంజించిన పరశురాముని
 రయొక్క గర్వహారంబు గావించినట్టి కానిరాక్షసులైన ఖరదూషణాదు
 లను॥ ఖండించిబరిమార్చి ఘనతక్కుచును॥ బలశాలియునుమరియు పటు
 తగనమధుండు॥ బాణవిద్యలయందు ప్రబలుడైయున్న॥ ఆరామచంద్రునికి
 అపకాంక్షునునేయు॥ హాహరాదులకైన అలబ్రహ్మకైన॥ అతనిఘనబా
 ణముల హతులుగాకనువారు । బ్రతుకశక్తియుగాదు బాగుగానమ్ము॥ రా
 మునిబాణములు లక్ష్యంబుగాజోయి॥ ముండులుమండుచును మింగ నటలు
 చును॥ నీకరంబులునురము నీకంఠముఖములనునీను సైకిముమడియు నీదుకీ
 శ్చన్నీ॥ దృంబినినువధియించు ధీరత్వమునుజూపి అడ్డుమెమయు లేదు అన్న
 లోకముల॥ ఇదిగాకలక్ష్యుడు ఎదుకుకొనబాణములు । సంధించివిడచిన
 ను సర్వలోకములు॥ మండిపోవుటగాక మత్తగజయశ్వములు । రథములు
 సైన్యంబు రయముననునీవు॥ లంకనహితముగాను శంకలేకనుకాలి నిము
 వంబులోపలను నీటిలోగలయు॥ వెయిమాటలేటికిని వినునురావణబ్రహ్మ
 నీలంకనహితంబు నిన్ను బట్టుకొని॥ నిర్దామధామంబు నిమువంబులోపల
 ను॥ చేయుటకునేజాలు శీఘ్రంబుగాను॥ నుగీవు మొదలైన శూరికపిభృం

ములఁ గడుట్రశ్రీరాఘవులు ఏర్పాటుగాను॥ నిన్ను గం పగవనుచు వచ్చు
గాళవధంబు॥ గావించినందునను భావముననేను॥ శ్రీరామకార్యమునా శి
రమందుధరియించి॥ ఊరకుంటినినేను ఉచితమార్గమున॥ లేచి వేసిదు ప
క పశ్యమొరికి॥ అంతకునిపురమునకు అతిమాత్మగిని॥ పంపుటదినాకల
త పాపాత్ముడావినము॥ మరియొకరహస్యంపు మాటయునుగలదు॥ అయి
దులును అసురులును అలయక్షునిన్నరలు॥ గంధర్వులును మొదలు కడనుదే
వతలు॥ నినుజంపరాదనుచు నీకేదసంభవుడు॥ వరిములిచ్చినమాట కరిము
నిక్కంబు॥ గానినరవానరుల కరముల చేసేవు॥ చానకబోరాదు చక్కగా నె
రుగు॥ గనుకఘనరాముండు మనుజుండునున్నానె॥ సుగ్రీవువానరుడు సూ
టిగావినము॥ వారికపురునునిన్ను వధియింపొగదినజము॥ మనము సనము
మీ దనుజాధముండ॥ గావుననిపుడైన ఘనగాయచంద్రునికి॥ జానకిసర్పిం
చి జగముమెచ్చంగ॥ శరపశంకానిబలికి శంకేమియునులే॥ లంక నేలు
సేవు రావణాబహు॥ అనిహనుచుబయకంగ అనుకేర్వెరుదురుగుల॥ అగ
హంబునుబొంది అగ్ని గాల్చుచును॥ మగ్గింబునుబట్టెమడియకేయడటం

హనుమంతుని చంపకూడదని విభీషణుడు పలుకుట. శ్రీరా
ము॥ అట్టిలోనగుమనుండ నంతలోపలను॥ తమ్ముపవిభీషణుడు అవ్విరిం
బుగావచ్చి॥ పలికేసేచందమున వట్లుదలగాను॥ అన్నిరావణాబహు పన్ను
గావినవయ్య॥ మర్కటసంజంపులకు మనసెలులగలిగె॥ అతిదుసికొముకు
అగుటదియేరీతి॥ అతిడగ్గి కేపుడా అల్లవరుణుండ॥ అతిడిందుదా లేక నల
కేళుడా కేక॥ వాయుపుడేవుండా వారిజానినా॥ ఎన్నిచెడుమూటలను ని
న్నాడినాగాని॥ అతనిజంపుటనకుఁ ర్పంబుగాదు॥ దూతలనుపధియింప పా
తకముగావుననుత్రముమాత్రముగజేపా దండనయెచాలు॥ అనీతికొవిదులు
అందముగ బల్కెదరు॥ గనుక శాంతిముజేయు ఘనుడనాయన్న॥ అనుజాని
మూటలను అదిరముతోవినచు॥ దశకంఠుడీరీతి దనుజులతోబలిగె॥ వనచ
రాఘలకెల్ల వాలమందునుపీతి॥ గనుకనీతినితోక గాల్చిమీరంత॥ పట్నం
బులోనుండు ప్రతివీధిలోపలను॥ కలియద్రిప్పుచురండి చలముతోసేసి॥ అని
రావణుడుబలుక దనుజులందరుగూడి॥ మూలుబట్టలుదెచ్చి నూనెలోముం

హనుమంతుని గాల్చుట. శ్రీరా

చి॥ అదివరకుహనుమంతు హద్దులేకుండంగ॥ బెంచినవాలమును వందిబట్టు
కొని॥ మొట్ట మొదటినుంచి బట్టలన్నియు జట్టిఅనలంబుముట్టించి అముఖ్

గనూదికి జ్వాలలునుగావించ జవముగామండుచును । మంటలునుపాగెల్లా
మంటనంటుచును ॥ ఉన్ననమయములోన ఉత్సాహమొందుచును అంజనీ
తనయుండు అతి వింతగాను ॥ వాలంబు ద్రిపుచును భీలంబుగానగ్ని
కణములను గాల్చుగ కడుభయము నొంది ॥ హాదితమని బరికి ఆసుర
బృంధముల్లా ॥ హనుమసీక్ష్మింపుచును ఆశ్చర్యముగను ॥ ధంకాలుభే
రీలు దగినమృదంగాలు శంఖములుకాహళులు ఘాంకారగిని ॥ మో
యుచునుండు హూయనుచుకేకలచు మాయగక్కసులపుడు వేయ
మండంగ ॥ హనుమాణువాలంబు పెనుప్రళయగతితోడమండుచునుండం
గ చండగతితోడ ॥ కొందరుదానవులు కోరికనుదీరంగసీతనన్నిధికేగి వా
తాత్మజనకు ॥ వాలమునుముట్టిచి వడిగపువీధులను ద్రిపుచునున్నా
రు తీవ్రంబుగాను ॥ అనిజెప్పగానే అతివిచారమునొంది అన్నదేవునిగూ
ర్చి అతిభక్తితోను ॥ పార్థివలుగావించి పవననినయునియందు కృపజూపు
మనిగొలుక కూర్చితోనగ్ని ॥ ఎంతమండినగాని హిమముపలెపాచుమంత
తనువుపైచల్లగా తగలసాగెనుగ ॥ ఆపును హనుమంతుండు ఆశ్చర్యము
నుబొంది ॥ తనమనసులోపలను దలచెనీతి ॥ చక్కగాశ్రీరామ సామర్థ్య
మునుబట్టి భూపుత్రికాద్రుగ్ధ భూరిహాసునను ॥ గాకపవనునియొక్క క
డునహాయమువలనో అగ్నిదేవుడనన్న అంటకున్నాడు ॥ హనుచుహనుమం
తుడు అధికసంతసమొంది అదానవులుగట్టి నన్నిపక్కములు ॥ అవలీలగా
దృంచి ఆస్పచునుగెంతుచును అంజనీతనయుండు అతివేగమునను ॥ గొప్ప
పొడవైయున్న గోవురాగ్రిమునందునాగ్రిలితవగాత్రమును వడిగతగ్గించి
నూత్నహాపగుదాల్చి చోద్యముగరక్కసులు ॥ తనశరీరమునందు వట్ట
బుగాను ॥ గట్టిపక్కములు చట్టననువిప్పేసి పర్యతాకారుడై పృథ్వీలింపు
చును ॥ వాలాగ్రిహండునను జ్వాలలన్నియునుగులమండుచునుండంగ చం
డకోటమున ॥ లఘువులువేయుచును లంఘిపైగొలబడుచు ॥ ఘనగోవురముల
గ్ని గాల్చుచుండంగ ॥ భూమియాశాశిమలు పొగలుమంటలచేసినొడియె
త్తుకుమాడె నింగిగుట్టుచును ॥ గర్జనబంబుగారు రత్నసౌధంబులును ॥ మణి
నిర్మిత్తంబైన మంటపంబులును ॥ ఆశ్వశాలలుమరియు అడమైయొప్పేటి
కనకరథశాలలును ॥ వజ్రాలతెలులు ॥ అయుధాశాలలును అలరుచునుండే
టి ॥ పానశాలలుమాయ పాకశాలలును ॥ గాల్చుచునుహనుమంతు కాలరు
క్షుండగుచు ॥ యింటింటిపైరాగ్ని మంటచయములను ॥ దీప్తితోడుతగాల్చు

విడుగులవలె ఇండ్లు. ధన్యులు కేయముగూలె ధరణిపై నవుడు || కడుభయం
కరగతిని గగనంబు భూమియును అగ్ని మంటలుగప్పి అశ్వశ్రముగను. తె
రిపి లేకుండంగ తెగమందుచుండంగ దళింపునునుకొందువ దనుజులందరు
ను|| అధికమై మండేటి అగ్ని జ్వాలలుజూచి మిగుల దుఃఖమునొంది సగరు
లోపలను నిలువజాలక పేగ వెలుపలకు లేచి | తమ కేమిగతియనుచు
శల్లడించుండ || కొందరు ఘనఘన సుందర్య చేచారి | కనబడక వీధులను
ఘనపొగలుగొమ్మి వ్రాపిరిసాలుపకను చాపుగా మృతులైరి | బాలవృద్ధు
లు మిగుల భయమునొందుచును || ఒంటిగుల చేతులను దండిగా బట్టుకొని ఇం
డ్లను విడుచుచును ఒట్టెదెలియకను || వెలవలకు జనుచేరి సాలవకను పొగసె
గల, అంగణంబును వధ్య హతము కాబడిరి || మద్యపానము చేత మైమరచి
వలసతులు క్రిడాంతమునయలసి కూడినిదిగించు మంచములపైనుండి మం
టలచేగాలి జచ్చి బూడిచెగలసి రచ్చెరవుగాను || కొందరు రక్కసులు తొం
దరనుబడి వేగ సాములై కాసింది కొమ్ముమోదుచును || ఇండ్లలోపలజొ
చ్చి యేడ్చి మొరలెట్టుచును అగ్ని మంటలచేత హతులైరి వేగ కొప్పులును
విడిపోయి కొందరు దానవులు, మరి కొందరును యెడలు మరచి భయ మొం
ది || కట్టుబట్టలయందు జ్ఞాపకగబులులేక కొందరు దానవులు సందుసందు
లకు బరువారి మార్గములు గురిదెలియజాలకను || అనలంబుపాలైరి పెను
దుఃఖమునను || ఈరీతిగాలంక ఎడ తెరిపి లేకుండ మండికాలుచునుండ చం
డదీపులను || అగ్ని జ్వాలలుదగిలి అశ్వంబులును మడిసె కరులు నేలనుగూ
లె గిరులచందమున || పక్షములు తెగకాలి పారావలంబులును చిలుకలును
హంసలును చిందులై జచ్చె || నెమలిబృంగములెల్ల ననుసెను పెనువెనుతే
రులును యంత్రములు చూర్కమైపోయె || ఆయుధములన్నియును అగ్ని పా
లైపోయె || ధాన్యరాసులు మండి దగ్ధమైపోయె || వజ్రవైదూర్యములు విర
నీలములు మరియు || పవడంబులును దివ్య పద్మరాగములు || మొదలైన రత్న
ములు మొత్తంబులై గాలి చూర్ణమై చెడిపోయె చోద్యంబుగాను || గోపు
రహార్యములు గూలెనుధరిపైని బంగారుకుడ్యములు రంగుగాకరిగె || జం
డాలుగొడుగులును మండిధస్తంబాయె ధనముండుకొట్లన్ని తగలబడిపో
యె || ఈరీతిగాలంక మారుతాతినయుండు కాల్పిదగ్ధముజేసె కడువంతగా
ను || లంకబాత్రిగమండి పొంకమంతయుబోయి అన్ని వస్తువులవుడు అగ్ని
లోగలపె || పొగలునుంటలచేత పూర్తిగానిందుకొని కాలుచునుపాపంబు

గోలుపోవుచును భస్మమైచెడిలంక పాదుపడియుండంగ | క్రూరులుగాను
 కన్న వీరరక్కసులు || కోపాగ్నిరాలంగ కూడుకొనియోచించి | పవీరుత్రిశూ
 లములు వట్టిసంబులును | మునలగదలునునుడియు ముద్దగంబులుమొదలు
 ఆయుధంబులుబట్టి హనుమంతుడాసి | ఘోరయుద్ధమునీయ వీరహనుమం
 తుండు | వెర్రిదానవులార విర్రవీగకుడి || అనిబలికిహనుమంతు తనవాలము
 నుడిప్పి | ఆరక్కసులగొట్టి హాశముగావించె || ఆలంకదహనంబు ఆశోకవ
 నక్షయము | గావించిహనుమంతు గ్రాలుచుండంగ || రాక్షసభటులంత ర
 మృషేదలపైని | ఆశ్చర్యధయములను అందసిసుతుని || వీక్షింపుచుండంగ
 విరిబడిగంధర్వ | విద్యాధరులుసిద్ధ విమలకిన్నరులు || కింపురుషమునిగణ
 ము కీర్తింపుచునుమిఁగుల | కొనియాడుచుండంగ హనుమంతుడంగ || తన
 వాలమార్పుటకు త్వరగానువార్చిధికి | బనుదేరుచుండంగ జానకినిసరమ ||
 కలునుకొనివీనులకు కడుసంభ్రమలరంగ | శుభవార్తవీరికి చోద్యముగ
 జెల్పె | వినుముసీతాదేవి హనుమంతుకొరకీపు | దింతింపవనిలేదు ఎంతమా
 త్రంబు | మారుతాతనయుండు తీరుగాకట్లన్నిదెంచుకొనిరక్కసుల దిట్టం
 గాను | చెందాడిలేగటార్చి మెండుబలములుజూపి | దిక్కులనన్నిటిని పిక్క
 తిలజేసి | వాలంబునందుండు భీలమంటలచేత | లంకభవనములన్ని శింకతె
 కుండ | కాల్చిభస్మముచేసి కడుక్షేమముననుండ | ఆవదేమియులేదు ఆత
 నికెప్పుడును | సరమబల్కినయట్టి సంతోషవాక్యములు | అమృతనమముగ
 వోచె సతివచవులకును || ఆపుడుసీతాదేవి వార్షంబునొందుచును | ఆశ్చ
 ర్యసంభ్రమల నలరుచుండంగ || ఆసమయచుండునను అందసితనయుండు |
 కాలినలంకెల్ల కనులవీక్షించి | తనివినొందుచునుండ తనమానసములోన
 దలచిసీతనుమిఁగుల తల్లరమునొంది || కోపాగ్నిచేసేను కోరిలంకనుగాల్చి |
 భూపుత్రిచందంబు బొత్తిగామరిచి || యీచెడ్డకార్యమును యొడలుడెలి
 ప్పి లంకాకాలినప్పుడు సీతనుగురించి హనుమంతుడు చింతించుట.
 యక జీసి | న్యామిఘాతకుడై తి నేమిసేయుదునుకోపములుగలవారు గురు
 వులయందైనాపరనిద మొదలైనపాపములకైన సంతయమాబడి రెవరు శం
 కేమియునులేక కోపమెఘుడుఘోర పాపమైయుండు || మహాసీయ్యులేవేళ
 మంచిచెడ్డులుటాచి | మరిపనులుజేయుదురు మందుడై నేనువివరితపనిజేసి వె
 ర్రినై తిసుయకట | అగ్నిజ్వాలలవలన అతివసీతకును || భయముగల్గుచునేమి
 భాధలపడెనయ్యో | నృపులనన్నిధి కెటుల నేనుపోగలను | మూర్ఖపుత్రుండై

నుగ్రీవునకు నేను! యేమని చెప్పుదును యేమిలోచదుగ! చావుకంటే
 వేరు సాధనముగ నవడదు! అనిచింతలనుబొంది అంజనేయుండు! మరికొం
 త సేవటికి మదిదెచ్చుకొనితిరుగ! తనమానసములోన తలపోసనిటుల! క
 శరధనుతునకును తరుగిసీతమ్మకును! దాసుడనై యున్న దనరువామేన్ను
 శ్చ్యగతితోడ అగ్నిసోకకనుండ! ఆతిల్లికేసీతి ననలమంటునుగ! మరియు
 సీతాదేవి పరమపావనిగనుక! అసలమెట్టులసోకు నామదేహముకు! అని
 బలుకుచుండంగ ఆకాశముననుండి! సిద్ధచారణులపుడు చిత్రముగ బలికే!
 అంజనేయునివంటి అధికమగుబలకాలి! పుడమిలోపలలేడు కడుచిత్రముగ
 ను! భూజనములగదరును భూరిసుతులనుజేయ! దానవకోటులనుతిగిలివధియిం
 చి! అతిభయంకరయమైన అగ్నిమంటలచేత! లంకనుహనుమంతుండు శంక
 లేకుండ! కాల్పునమయములోను ఘనవాలమందునను! అతిఘోరమునమ
 డు అగ్ని లేళంబు! కాలకనుచల్లగా గంధంబువలెదోచె! వెణుసీతాదేవి
 భాగ్యమెట్టిదిగూ! విరుచుహనుమంతుండు పెనుసంభ్రమముబొంది! బరు
 వారిభూపుష్రి పాదములకొరిగి! సాష్టాంగములుజేసి చక్క-గానిలువంగ! అ
 నంద మొందుచును జానకిటుబలికే! వాయున దనవిము వాయుదేవుడనవు
 గరుమండుమువ్వురే ఘనసముద్రమున! దాటంగనోపుదురు తిధ్యంబుగా
 జపున! గానితెతులచేత గ్రమ్ము నిమిగుల! ఘోరమగునీలంక! గోటిచే
 మీటింది! కాల్పుటకునీంటే ఘుచులెవరు లేరు! పాడుడనుజులునిన్ను వట్టి
 గట్టినయట్టి! స్తంబులన్నియును భద్రంబుగాను! ఛేదించివచ్చితివే క్షేమ
 మేనానీకు! అనిలంబునీను నంటకుండగను! అతికృారులైనట్టి అసురకో
 టినిజంపి! అలగటనోడియును అంజనేతనయ! వారిఫసలాగు లేరుగాదా
 తెదవు! భయమునాకగుచుండు పవనతనయుండ! నీవుననుదిగనాడి పోవ
 కుంకినదను! బ్రాయనిదుఃఖములు బాసిపోయినవి! యీవక్కరోజైన యి
 చ్చటనీవుంటే! కొంతవరకునుదుఃఖ సంతాపముగను! గనుక నేడిచోట పె
 నుకదీయకనుండి! రేపువెళ్ళుమువల్న పాపరహితుండ! ఓరల్లిసీతమ్మ
 వోర్పుమీమాయవ్వు! చింతనీకేటికిని శీఘ్రంబుగాను! రామసామెతులు

సీత హనుమంతునిజూచి సంతోషించుట.

ను రాజైననుగ్రీవు! ఘనతరంబైనట్టి కప్పినెవ్వములను! కొనివచ్చియుచ్చట
 కు దనుజనాధునిధ్యంచి! పాకేతపుంమునకు చక్కగానిన్ను! కొనిపోయి
 రాముండు జనులెల్ల మెచ్చంగ! రాద్యమేలుచునుండు రంమృంబుగాను! అని

అలికిహనుమంతు జనకతనయును మొక్క! శలవందీర్వరగాను నలలితరజై
న! నాలవృక్షంబులును మాలతీవృక్షములు! తాంబూలహింతాల తాలవృ
క్షములు! లలితగులక్మంజములు లలితచందనరేరులు! అతిభయంకరగతిని ఆ
ర్జునున్నట్టి! సింహశార్థులములు చిలిభీకరమొప్పు గండభేరుండములు
ఖడ్గమృగములును! భల్లూకమును మొదలు వనవృక్షంబులును! శుక
ములుకొరికిలు పికబృందములును || మునులుయత్కులుమరియు ఘనమైన
గంధర్వ! కిన్నరకింపురుష కీర్తింజైన || పర్వతాలలుగలిగి భాసిల్లు మన్న
ప్రే! పర్వతముపై నెక్కి- పవనతనయుడు! సింహనాథముడయి చిత్రింబుగా
ధరణి! యాతాశముచుకదలి అదరిపడివరాకె! అప్పుడుహనుమంతు కుప్పిం
చిదాటుచును! పక్షములతోనుండు పర్వతమునలెను!

హనుమంతుడు సీతనుజూచివచ్చుట.

ఆతాశమునకెగిసి అతికీఘ్రిగతితోడ | భీకరాకారుడై కేకవేయుచు
ను! అంజనేయులుజేయు అతిఘోషిలంజైన! సింహనాథధ్వనులు హోద్యం
బుగాను! కపిమంఖ్యలంజికి కర్ణములుసోకింగి! వారుతరులునుగిరులు తీ
రుగానెక్కి|| కనులజూచుచునుండి ఘనజాంబవంతుండు! కవులతోసీగీతి క
రుణతోబలికె! వినుకుసోదరులార! హనుమంతుజానకిని | గాంకుంజినయొ
డల కడుమోదగతిని! సింహనాథంబులను చెలగిటులజేయుచును! వచ్చు
టకుకారణము హెచ్చుగాలేదు|| జాంబవంతుండిటుల చిక్కగాశవుచుం
డ! అతివేగముననంజ నాంజనేయుండు! మధ్యనాముద్రమున మైనాకము
నుజూచి! దానిచ్చివోకిమాని తనవీలుమో|| అంబుధినిదానిచును అతి
వేగమునవచ్చి! మంహేంద్రనగముపై మారులాలెఱుఱు || ఉరక గాపర్వత
ము ఉడధిలోనికిన్కి! ఆశ్చర్యమొందుచును అంగుడు ముదలు|| ము
ఖ్యవానరులంత ముదముతోనుగనవుడు! కౌగిలించూకొనుచు ఘనవాయు
నుతుని! అధికనుతులనుజేయ అంజనేయండు! చక్కగానంగదుకు జాం
బవంతునకుండపరీణామములు తగనాచరింపంగ! దీవించివారపుడు దివ్య
ఫలములను! తెప్పించియుంచంగ యొప్పిదంబుగకవులు | హనుమంతుచు
ట్టు వారర్థముననుండి|| చక్కగాభక్షించి సరససల్లాపములు! ఆడునమయ
ములోన అశివజానకిని! గాంచినచ్చితిననుచు ఘనుమహనుమంతుండు! శై
వ్యగాకపురెల్ల గొప్పవార్ధమును! బొందివాలంబులను పొడిపుగాపైకెత్తి!
మిన్నండియుప్పొంగి మిగుల గెంతుచును | శవుడుకవులందరును అస్తలం

బునువిడచి దుర్గరముక్తులతోయి తొంద్రతోడుతన్ను విశ్వలాలకుండు
 నుత్సాహములుమీరిరి. వనవజుండునుజాంబ వంతుడునువనవగవయగవా
 యులును గంధమాధనుడాది వానరులందరును వరువగాగూడి. ఆమధ్య
 రంగమున ఆంజనేయునిబెట్టి హర్షమునగూర్చుండ అంగదుండపుడు. ఆ
 నంద మొందుచును ఆంజనేయునిజూచి భాషించెనీరి భాసురంబావు. త్వ
 రితముగజలనిధిని దాసీనివలెనిటుల వచ్చినవారెచట వసుధలోలేదుదివ్య
 చరితుడవీవు దేవతులైనాను । నీకునాటందుకును నిజముగాగారు భూవు
 త్రిగనివీవు పొందుగామామొక్క పాదములురక్షించి ప్రబలితివివీవురా
 మునినన్నిధికి రమ్మమనమేగదము । అనిబలుకగానవుడు వినిజాంబపుం
 డు హనుమంతుడు జాంబపునితో లంకవృత్తాంతము దెలుపుట. క్షణ
 డు. ఆంజనేయునిజూచి ఆమోద మొందుచును వారధినివెలుల వడిగదా
 టితివి. దనుజపట్నంబీవు తగ నెట్లుజొచ్చినివిజనకపుత్రిక నెటుల గనుగొం
 టివీవు. ఆమెనినువీక్షించి యేమనిభాషించె । అనురబృందములోన మన
 లితిదియెటుల ॥ అనిజాంబపుండుకుగ ఆంజనేతనయుండు । కపిసేనలందరిని
 గాంచియిటుబలికె. మధ్యస్థందములోను మైనాకుడొచ్చుటయునురవవ
 చ్చినతీరు చోద్యంగాను! సింహికాహింసయును సింధునిస్తరణంబు లంక
 లోజొచ్చుటయు శంకలేకుండ । నీతనుగాంచుటయు ప్రీతితోనానతితో
 భాషించుచందమును వనముబెరుకుటయు దానవులజంపుటయు తనయొ
 క్కబంధంబు లంకనుగాల్పుటయు లంకచరితంబు! విదవజానకతోడ వీ
 తిసంభాషణయు! జెప్పకాకపులంత చెలగిహర్షించి ॥ అపుడమితబలుడైన
 అంగదుడుహర్షించి వలికెనీచంమున వనచరులతోటి జనకసుతదేకుండ
 మనమురామునకడకు! అరుదెంచుటయుమనకు పరువేమిగాదు! గనుకమన
 మందరము కడలిత్వరగాదాటి రావణునిపురికేగి రఘుముతోడుతను! పూ
 నిదీక్షనుమనము జానకినిదెచ్చెదము! రండికాకుండినను రంగుగానాకు! అజ్ఞ
 లాసగినయడల అతివేగముననేను బోయినీతనుదెత్తు భూరిహర్షమున! బ
 లుడురాణుబ్రహ్మ పావకాస్త్రముమొదలు । బాణచయములయొక్క పణ
 ముజూపుచును! నాపైనిసంధించి యేపారకొట్టినను లెక్కనేయకనేను యొ
 క్కసిముషములో! దళకంకుమొదలైన దానవవీరులను! దృంచివచ్చెదనే
 ను ధృతులుమీరంగ! వనవతవయుండొకడ బాహుబలములచేత! దనుజ
 అందరిబట్టి దునుమగలిగుండి । ఘనబలులమైయున్న గజాదుగవాక్యుండు ।
 గవయండునుయుడును గందమాధనుడు । వనమండునలుడును ఘనజాంబ

భంతుండువీరందరును శరీర గ్రామనకుఁగ నుకమనమందరము కినుకతోడ
నుబోయి సీతనుదెచ్చెదము శీఘ్రంబుగాను॥ లేకపోతేనేను లిస్తలోపలబో
యి । బాసకినిదెచ్చెదను జగముమెచ్చు॥ అంగదుపక్షిటులుక నాలించి
జాంబవుడు హామరిచిపోతివా అంగదానీవు॥ మనఁ సుగ్రీవుండు మాతసి
తనువెదుక బంపంగ కార్యంబు ఫలింబుంచెనిపుడు॥ అంతికితోచాలు అల
సాదురాముండు రంగంబులోపలను కానఁబడెను॥ ఘోషిల్లుచునేసి క
నిబెట్టియున్నాడు॥ గనుక మనమిప్పుడు వెనుక జూడకను॥ రామునిబాలికిని

కప్పులు సుగ్రీవుని నవములో ముచ్చుట.

రండిపోదాననగ॥ హనుమంతునిచే దే గనచరులుగులు॥ హస్తచూచుల
గుచు అతిభీరాకృతుల॥ మేరుమ దగ్గరుల తీరిగావారు॥ సుగంజంబుల
తోలి మహిత తేజముతోడ॥ అందరం బనకొని అచ్చముగాను॥ చనుదే
రివాకంత ఘోషముగావిలసిల్లు॥ పుష్పఫలములతోటి పూర్తిగా నిండి॥ నం
దనవపమువలె సుందరతరమగుచు॥ శూరుడగు శిముఖుడు సుగ్రీవుమా
మ॥ కాపులోనున్నట్టి కడుదివ్యగుఢువనియు॥ అచ్చముంబును మోచ్చు
గానపుడు॥ అంగదునిశలవంది అప్పుడవచరులంతి ద్వాపై వెక్కొనును చెల
గిపోవుకను॥ పొట్టసిండాపప్పు దిట్టముగ భరించి॥ తీరికగానందు దిరు
చుండంగ॥ కొప్పుచేఘోషమును కొనికొనిదిక్కులకు విసురుచునుతేసి
లు వివగకనుద్రావి॥ ఎక్కువనుజేనియల హక్కువతోంపుచును॥ త
మతోకలనునైకి తక్కుచునుయె॥ గంతులనుజేయుచును గ్రానాన్న
చును॥ అడుచునుచాడుచును హాయిగావారు॥ కొన్నపెక్కె దొమ్మి
వేలుచును॥ నేలనుగూలుచును నెయ్యంబుతోడ॥ తెలివితములనుంచి
దాటిగెతుచునేల॥ బ్రాకుచునుచెట్లపై పరిమమోకము॥ పంపించెట్లు
పై పరిగంగనొక డెక్కి॥ ఫలములనుదినుచుండి వరద ండొకడు॥ నానిచే
ఫలములను పూసెకొనివేగ॥ బరునారుచుండంగ ముగిసిపోయి॥ ఆ
ఫలములనుగొనుచు నతివేగమునతోపా వేగొకడుజరుగె పోంబుగాను॥
వాటినిలాక్కొనుచు నూటిగామింగుచును॥ ఒక్కొక్కముపై మరియొ
కండెక్కి॥ వానిశింమందునను వరుసగావనచరులు॥ దొంతలుగా నెక్కి విం
తగానాడు॥ నమయంబులోపలను నెత్తిరిముగానొకడు॥ వచ్చిచాచ్చుగత
వ్వు వానరులదొంతి॥ నేలగూలుచువారు కొలాలముగాను॥ ఫలములను మో
క్కుచునుపామహర్షమున॥ తేనియలద్రాచును పూసకుసుమంబులను॥ మొ
గలుకొప్పులును మొదలంటదెంచి॥ కొమ్మనూముతంబు నెమ్మదిగావిశి

చి! తక్కినవన్నియును ధ్వంసంబుచేసి! ఘనమైనవస్తువునము గానీశేయము
 కుకపులు! బహుభంగులీరితి పడినాగ్నియు ॥ వనముగోతాభాన్న వన
 చరులంతలను! తిక్కోడ మొ దుచును అద కంభుచును సోచివుచనమిటుల
 కుభింబుకాపాపజే ముటయుచినిమా ॥ డనగాను! జంబుముండు
 అగ్నిగోతా వనిను! వనచరులనుడని వాలాయ ముగిను! ఫలములనుదిను
 మనుచు భయమువలననిబలుకతరుచును! గారును! కుండుగిరివనమం
 దుగుగ్నియును వని శృంగ! భగ్నింపుచుండు! పగమయోదము ॥
 అంగగుడుగూడాను అతిష్ఠాముగొన! డేగిరివా! కు కోకిలగిరి!
 వనచరులనుబట్టి వనచరులంతలను! కొంగగిరియు పట్టి! దనికొట్టి!
 కొంగగిరిగిరి పుచును! కందనియోచుచును! గోగిరి! గిరి! భయము
 నొందటెని! ఖుని! పేకిగి తిక్కము! ముండు! అగ్నిగోతముగ! అయు
 భంబులను! బట్టి! వాంతి! పట్టి! కాపోయి! కొంగగిరి! దనిగిరి! కొంగగిరి
 నికొట్టి! అంగ! కుండు! దిజాది! అగ్ని! పము! గుండు! గిరి! ముది! తాగి! ది
 రితింబుగాను! దనిగిరి! పట్టి! గో! నిన్ని! నేగి! మావా! గుండు! ముండు! మోతా
 త్త! ముండు! గిరి! పట్టి! సోచి! గిరి! పుచు! చాల! గిరి! వా! వనిసి
 గో! గో! గో! కా! వనివానిని! గో! బ. గో!

బరువారి! చిక్క! గో! గో! పుచు! గో! గో! గిరి! కూర్చున్న
 ప్టి! ఘను! ముగ్ధి! ప్టి! పాటికి! జను! పరి! ముండు! ముండు! గో! పగ! వన! వన! గు
 చు! తాను! చే! గుండు! జో! పం! చి! ముండు! గో! హో! దు! గుండు! ముగ్ధి! ప్టి!
 చి! నూ! టి! గో! బ! వేర! వకుండు! గో! నా! ని! గిరి! ప్టి! వేగి! మన! ని! న్నె! పగ!
 ప్టి! చి! న్న! బ! చి! గో! దని! గుండు! పుచు! తి! గిరి! ముండు! దు! అంగ!
 దని! పుచు! హో! ముండు! మొన! వన! చరు! లందగు! వన! ముండు! పుచు! ప్టి!
 ఎన్ని! దె! ప్టి! గో! చి! ముండు! ఫల! ముండు! తే! గిరి! పుచు! పడ! రా! గో! ప్టి!
 చు! ముండు! ముండు! వన! మం! తి! యు! మి! కుండు! లం! బు! గను! పి! భ! చ్య! గో! చి! భి! తి!
 కుండు! గో! మీ! ది! మి! క్కి! లి! ముండు! మో! ది! రం! గు! ను! అ! పు! గుండు! గ్రీ! పుం! ఆ
 త! ప్టి! పగ! నె! గి! అ! పగి! జను! గుండు! ను! పగ! దు! గుండు! హో! ముండు! అ! నంద! ముండు!
 గుండు! హో! ముండు! వన! మం! దు! గుండు! గుండు! ను! వా! గో! ర్కె! గిరి! అ! ప్టి!
 గో! కుండు! ను! అ! న్యు! లు! మన! వన! ముండు! వారి! శక్తి! మా! మా! చో! ద్య! ముండు! న!
 జా! కి! ని! హో! మం! తి! గో! నకుండు! ను! దు! అ! అ! పు! ద్ధి! యు! ముండు! అంగ! గుండు!
 హో! ముండు! ముండు! నే! వా! ను! గుండు! న్నె! తి! మన! వన! ముండు! చో! ద్య! ముండు! న!
 పుండు! వారి! పగ! పగ! పగ! పగ! గో! ముండు! ముండు! ని! పగ! చి! పగ! పగ!

మొత్తమునీతముగనుగొనుచు వీరితోహనుమంతు, వచ్చినందునవారి
 వనములోజొచ్చివదిలెనగాని హెచ్చుగావారికిని చెల్లవలయునువనుము
 కెప్పెదనునీకులపుడురాముండుఅనుజండులక్ష్యమునుగ్రీవుగనుగొనుచు
 సూటిగానడుగఁజనకజనుగనుగొనుచు హనుమంతుడిటువచ్చెఁ తార్యసఫలం
 తాయె ఘనులారనేక్షులమాటలాలించి ఆరామలక్ష్యములుమోదవారాని
 లోమునిగి తేలిరిగఁ|అపుడుసుగ్రీవుండుహర్షంబుతోడులనుదధిముఖునిపీఠిం
 చి తగనిటులబలికెఁదించినవొందకుము సంతోషమునుబొందుఁ|అంగదాదు
 లుమనకు నధిపుడై నట్టి రాముతార్యంబులను రయముగా నెరవేర్చివ తెంచి
 నందునను ఏమి జేసినను! వారుపూజ్యులుమనకు మారుబలుకగరాదు! శీఘ్ర
 ముగనివులొయి చేతులనుమోడ్చి సాష్టాంగములు జేసి సద్యావమునజూచి
 అత్యాదరముతోడ అంగదాదులను! ఓమియింపుడనివేషి జవముగావార
 లను! నేనుగమ్యన్నట్టునేర్పులరంగఁ|దెలిపి వేగంబిటకు తెమ్మనుచుబలుకంగ
 దధిముఖుండే తెంచి తగినవిధములను! ఆదరింపుచువేగ అందరినిబిలువంగ
 హర్షమానసులగుచు హనుమంతుమొదలు! వనచరులందరును ఘనులైన

శ్రీ హనుదాదులు రాముఁ యొద్దకు వెళ్ళుట. శ్రీ

సుగ్రీవు! రామచంద్రునియనుజలక్ష్యశ్రేష్ఠులఁ|చూడ వేడుకతోడచోద్యం
 బుగావారు! గగనంబునకునెగసి కడువంతగాను! గెంతులనువేయుచును
 వంతంబునార్చును! కేసుచునుకెప్పుచును కేకలేయుచును! ఆడుచునుపాడు
 చును అందండుతరువులను! బెరుకుచునుతన్నుచును గిరులశృంగములు!ది
 క్కులన్నియుమిగుల పిక్కటిలుచందమున! కోలాహలధ్వనులు కోరిజేయు
 చును! ఆనందభరితమున వానరులందరును! వాలములుకీర్పుచును వచ్చు
 చుండంగఁ|సుగ్రీవుడీక్షించి సురనుతుండై నట్టిరామచంద్రునితోడ ప్రేమ
 మీరంగ! అల్లుగువానరులు అతివజానకిజూచి వచ్చినవార్తలను వడిగా
 నుమనకు! వినిపించుటకువారు వేడుకలతోనిటకు! అరుదెంచుచున్నారు అతి
 వేగమునను! అనిబలుకుచుండంగ వనచరులందరును! వచ్చిరామునకెదుట
 హెచ్చుగానిలువ! ఆంజనేయుండపుడు హర్షంబుతోడులను! అందరివనచ
 రుల నాజ్ఞలనుబొంది! రామసౌమిత్రులకు రాజాస్సుగీవునకు! వందనంబు
 లుజేసి వరభక్తితోను! కనుగొంటిజానకిని కన్నులారానేను! క్షేమమామె
 కునచట చెడుగీమలేదు!

శ్రీ నీతచందమును హనుమంతుడు జెప్పుట. శ్రీ

అని వేళలయందు హారామకామనుచు! నరరదాతమయొక్క నరరా

చేయుచును॥ ఎప్పుడునుమీరాక కెదురుజూచుచునుండు, బొలచెందుని
వలెను చాలసుష్కించె॥ బొత్తిగాకోసవాడి పుష్పమాలిబోలి॥ మేనల్ల
గృశియించె మిగులనామెకును॥ చెక్కిటనుచెయిజేర్చి దింతనొందుచునుం
డు॥ ఉపవాసములనుండి తవములనుజేయు॥ భూమియామెకుశయ్య భూరి
దుఃఖముతోడ॥ దైత్యకాంతలనడను తడిబడుచునుండు॥ ఈచందమున
నున్న ఇంతిసీతనుసేను॥ మీరునుగ్రీవుతో తీరుగాచెలివి॥ జేసినచై నంబు
బాసిగామియొక్క॥ గుణచరిత్రంబులను గురుతుమీరంగ॥ ఆమెకునుమీ
యొక్క ఆనవాళ్ళన్నియును॥ చెప్పగాచెప్పగాచిట్టచివరకును॥ నన్ను నమ్మి
నమెనక నాచేతికిసరిమరు॥ దయతోడనొనగిన తమదుముద్రికను॥ అండిం
చగాదాని అక్కుననుజేర్చుకొని॥ అతివిచారముమెండ నంగిలోనేను॥ మె
ల్లిగానోదార్చి మెండుబోధలుసేయ॥ అవుడుతెలివనిబొంది అమృతీతమృ
సామిస్రిసుగ్రీవు సర్వకుశలంబడిగి॥ కొంఁకుమూటనువిప్పి రింగురన్నమాను॥
ఇదుగొనాచేతికి॥ ఇచ్చెననిబలుకుచును॥ శ్రీరామచంద్రునికి చేతికందిచ్చె॥
కాతులచేమిగుల ఘనముగావిలపిల్లు॥ ఇంబుతనచేతి రింగుగాబట్టి॥ తా
నునుతమ్ముండు తత్తిబడియేడ్వ॥ సుగ్రీవుమొదలైన శూరవనచరము॥
బోధించియోదార్చి బుజ్జగించినపిదప॥ రాముండులక్ష్మణుడు సామంబుజే
సి॥ దుఃఖమునుదిగివిడిచి దివ్యపురుషుండైన॥ శ్రీరామచంద్రుండు తీరుగా
బలికె॥ ఎటిసేపునేజూడ అటువేపువై జెహి॥ కన్నుల కెల్లపుడు గానబడు
చుండు॥ వై దేహికనుగొనుట వట్టిమాటోనిజమొ॥ సందేహమగుచుండు
సర్వదానాకు॥ ఎన్నడునుప్రియురాలు ఎడబాయకుండంగ॥ ననుగుడియాం
డేటి ఘనురాలుసేను॥ ఇంతకాలమునుండి యేరీతినచటుందొ॥ విచోగ్ని
తోనాకు వింతయగుచుండు॥ జనకజనాయంగ తనువుప్రాణములేల॥ గ
మకసుగ్రీవుండ కడుశీఘ్రముగను॥ నన్నామెనన్నిధికి తిన్నగాచేకొనుచు॥
దుఃఖములుబాపుమా దోషరహితుండ॥ అనిరామచంద్రుండు అతివిచా
రముమెండ॥ హనుమంతుడోదార్చి అపుడిబులబలికె॥ ఆర్నవంబునుదాటి
అతిబలాఘ్యుండైన॥ దశకంఠుబరిమార్చి త్వరగానుమనము॥ లోకంబుమె
చ్చంగ లోకిమూలైనట్టి సీతనుదేవతెను॥ శ్రీరామచంద్రుండు॥ అనిబలికియార్న
వము తనుదాటుచందమును॥ సీతివృత్తాంతమును ప్రీతితోడుతను॥ వినిపిం
పరాఘవులు వినినంతసమునొంది॥ హయేమినీబలము హనుమంతశూర॥

10821

